

1964

1

ATEITIS

BIRŽELIO

NR. 6

šiam numeryje:

MŪSŲ GYVENIMĄ STEBINT

MES GALVOJAM TAIP

GRĮŽAU

1911 — Ateitis — 1964

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS LITHUANIAN R-CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

1964

BIRŽELIO — JUNE

NR. 6

TURINYS

Rimas Rudys — Mūsų Gyvenimą stebint	138
Teresė Pautieniūtė ir Saulenė Venclovaite — Mes Galvojan Taip	140
Eilėraštis iš Lietuvos — Varnėnas	144
Gimtinės Daina	144
J. Garsytė Rugiagėlės ir Vėjelis (eil.)	144
Laima Švagždaitė — Niekad Nepamiršiu (eil.)	145
Patrimpas — Nutarimas (eil.)	145
Antanas Rauchas — Grįžau	146

Kas—Kur—Kaip	147
Nuo Lentynos	156

SŪKURYS

Raminta Raslavičiūtė — Sutepta Širdis	158
Jurgis Bradūnas — Kraujas Rūsy	159
Tiriąs Pranešėjas — Į Mėnulį Skridimo Klausimu	160
Kreivos Šypsenos	Viršelio 3 pusl.
M. Pakalniškytė — Pagalvok Viršelio 3 pusl.	

Šį numerį redagavo R. Repšio kolektyvas
Laužymui asistavo Milda Pakalniškytė ir Rimas Rudys
Iliustravo Alvydas Bičiūnas
Viršelio nuotrauka daryta Algio Urbanavičiaus

ATEITIS YRA MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Vyr. red.: Rimantas Repšys
Pad. red.: Romas Sakadolskis
Literatūra: Aušrelė Skirmuntaitė
Korespondencijos: Teresė Pautieniūtė
Narė: Saulenė Venclovaite

Redakcijos adresas:
"Ateitis"
6540 S. Campbell Ave.,
Chicago 29, Ill.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH
MAGAZINE

Published monthly, except July and Au-
gust by the Lithuanian Catholic Youth As-
sociation.

"ATEITIS"

5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

Prenumerata metams \$5.00
pagal JAV dol. kursą.
Garbės prenumerata metams \$10.00
Subscription \$5.00 per year

Vyr. red.: Petras Kaufmanas
Pad. red.: Vacys Šaulys
Literatūra: Dalia Kolbaitė
Moksl. reik. ved.: Laima Bačinskaitė
Narys: Antanas Rauchas
Narė: Rita Jaraitė

Administracija:
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

Second class postage paid at the
Chicago Post Office

Seniai yra sakoma, kad kiek toli neisi, bet liepto galą visvien prieisi. Taigi, paskutiniųjų dviejų metų ATEITIES redakcijos kolektyvai pasitraukia iš pareigų su šiuo numeriu. Daug partitės buvo įgauta, daug įspūdžių išsinešta, bet daugiausia pasisemta tai to malonumo žinant, kad buvo atliktas, pilnai ar dalinai, užsibrėžtas darbas. Malonumas kyla ne iš matymo atsiemtų rezultatų, bet iš įsijautimo į darbą, iš paties darbo. Svarbūs yra rezultatai, bet pats pagrindas svarbos ne ten, o pačiose pastangose.

Visi mes esame klystantys žmonės. Per ilgę laiką atsiranda ir nesklandumų ir nesusipratimų. Redakcija atsiprašo už visas savo klaidas. Gal atsiųstas rankraštis nebuvo atspausdintas; gal laiškas pavėluotai atsakytas; gal kas iš techniškos pusės buvo nepriimtina.

Taigi, baigdama savo kadenciją, ši redakcija linki tiems, kurie perims atsakomybę, pasisekimo trijose perspektyvose.

Pirmiausia, asmeniška perspektyva. Linkime, kad redakcija galėtų pažiūrėti į savo atliktą darbą ir nuoširdžiai išreikšti pasitenkinimą atsiektais tikslais.

Antra, organizacinė perspektyva. Linkime, kad redakcija užsibrėžtų ir atsiektų tuos tikslus, kuriems ATEITIS yra skirta.

Ir trečia, kultūrinė perspektyva. Linkime, kad redakcija nereflekuotų dabartinę kultūrinę vegetaciją.

Gyvenimo įvykiai veja vienas kitą ir rodo pasidarę liuksusas sustojus atsikvėpti ir pažvelgti kur viskas galvotrūkčiais bėga. Matome didelius įvykius, kurie bus minimi praūžus šimtmečiams ir gyvenimo srovė traukte traukia įsijungti į šią spalvingą istorijos eiseną. Tačiau vis jauti, kad reikia sustoti ir pamąstyti, o pamąstyti yra apie ką.

Štai šimet sueina dvidešimt metų kaip dalis mūsų tautos pasitraukė į užsienį ir išsisklaidė po visus pasaulio kraštus. O šios grupės istorija bei likimas yra mūsų gyvenimas ir likimas, ir kada ateities istorikai kalbės apie mus, mūsų mintis ir mūsų darbus.

Rimas Rudys

Laisvinimas ir išsilaikymas

Žvelgdamas į nuėjusią dvidešimt metų eilę bandai atrasti dominuojančius bruožus, kuriais būtų galima nubrėžti išeivijos veidą ir išreikšti jos dvasią. Negalima tada nepastebėti koks spalvingas ir diferencijuotas mūsų išeivijos gyvenimas, bet taip pat negalima praeiti pro viską vienijinčią dvasią — nepaprastai stiprų užsiangažavimą lietuvybei. Šis užsiangažavimas yra labai plataus pobūdžio ir paskiruose žmonėse eina nuo nostalginių laisvės metų prisiminimų iki gilaus įsipareigojimo bei ištikimybės savajai tautai ir draugams nuo veiklos dėl asmeninių ambicijų iki nuoširdaus susirūpinimo savo tautos likimu. Šitoks stiprus susirišimas su savąja tauta, nesvarbu ką tai reikšė ar reiškia atskiriems žmonėms, yra drobė mūsų išeivijos minties paveiklui ir rėmai mūsų veiklos pastatui, nes šis užsiangažavimas pavertė Lietuvos išlaisvinimą ir išsilaikymą kaip lietuviams svetimoje aplinkoje mūsų išeivijos dviem pagrindiniais tikslais. Be šių išsilaikymo ir išsilaivinimo idėjų mūsų išeivija yra nesuprantama, nes tai pagrindinis kuras, kuris varė išeivijos dinamą per paskutinius dvidešimt metų, tačiau kyla klausimas, ar to kuro užteks ateinančiam dvidešimtmečiui ir mes matome ženklų, kurie rodo, kad atsakymas yra — ne.

Pagrindinės problemos beiėškant

Ateitininkų nepaprastoje konferencijoje Dr. Vardys iškėlė faktą, kad mūsų bendruomenė yra nepilnutinė ir mes su šuo faktu turime sutikti, nes joje ne visi gali pilnai reikštis ir išsivystyti. Adolfas Mekas turėjo eiti į amerikietišką visuomenę, kad leistų savo gabumams pilnai pasireikšti — gabus matematikas turi praleisti beveik visą laiką universitete, kad atsiektų vertingų rezultatų. Lietuviškai gi visuomenei lieka tik laisvalaikio trupiniai. Čia nenoriu teigti, kad pagrindinė problema yra laiko trūkumas, nes tie, kurie darbavosi prieš mus, turėjo tiek pat laiko ir jei mes pažvelgiame į darbų eilę, turėsime pripažinti, kad atlikta nemažai. Taip pat atrasime, kad didelė dauguma atlikta su iš laisvos Lietuvos atsivežtu jėgos ir minties kapitalu. Ne laiko trūkumas čia vaidina mažą rolę ir, manau, būsime arčiau tikrovės ieškodami atsakymų minties ir orientacijos pasikeitimo sferoje.

Jaunoji karta išauga įtakojama įvairių minčių, ir jeigu jai perduodamas ištikimybės jausmas Lietuvai ir noras likti lietuviams, tai nereiškia, kad jaunoji karta ims tokios pačios veiklos, kaip ir praėjusioji. Jeigu veiklos sferoje senajai kartai būti lietuviu reikšė vieną, tai jaunajai jau reikšė visai ką kitą. Jeigu senoji karta neįsi-

Mūsų gyvenimą stebint

vaizduoja kitokios Lietuvos, kaip tokios, kokią jie paliko, tai jaunajai kartai stovi įvairių alternatyvų. Jeigu senosios kartos logika ėjo nuo Lietuvos išlaisvinimo ir per tai į organizuotą išsilaikymą, tai jaunajai kartai buvimas lietuviu nereiškia būtinumo išlikti organizuotai. Jeigu senosios kartos kūrybinė ugnis buvo nukreipta beveik be išimčių į lietuviškąją visuomenę, tai jaunoji karta savo kūrybai atidarė kelius į platesnę visuomenę. Būtu galima skirtumus minėti toliau. Bet manau, kad pagrindinė mintis jau dabar aiški, būtent: jaunoji karta savo veiksmais sąmoningai ar nesąmoningai kitaip atsako į klausimą, ką reiškia būti lietuviu, ir tas atsakymas nevisada derinasi su tuo, kokio tikėjosi senoji karta. Ar šitoks įvertinimas neskelbia mūsų išieivijos galo? Juk nesikeičiant sąlygoms procesas truks ir išsirutulios iki loginių išvadų.

Ateities perspektyvos

Žvelgiant į praeitį ir dabartinę padėtį meskime žvilgsnį ir į ateitį. Ar nepilnutinės bendruomenės faktas yra toks baisus, ką iš tikrųjų reikštų bendruomenės disintegracija, ir pagaliau ar jaunosios kartos nauja orientacija yra visiškai nesuderinama su tuo, ko siekė pirmoji išieivijos karta?

Nepilnutinės bendruomenės faktas nėra mirtinas smūgis mūsų išieivijai, nes šis aspektas reiškiasi tam tikrose plotmėse ir kitose tautose. Ne paslaptis, kad tuksantčiai mokslininkų persikelia iš Europos į Ameriką, kur užtikrinamos geresnės ekonominės sąlygos ir platesnis galimybių spektras savo talento išvystymui. Šis faktas rodo daugiau negu vien grupės žmonių paviršutinišką persikėlimą iš vienos vietos į kitą. Čia reiškiasi gilesnėje plotmėje griežtųjų mokslų universalumas, kuris transcenduoja tautines ribas ir atsiekti rezultatai yra visos žmonijos naudai, o ne vienos ar kitos tautos. Tik susidariusi politinė situacija išprievartauja mokslą, palenkdamą jį vienos grupės ambicijoms atsiekti. Tačiau ateityje galime tikėtis, kad mokslinis darbas bei atsiektų rezultatu pritaikymas taps visos žmonijos bendras užsiėmimas. Panašiai galima žiūrėti ir į ekonominę sritį, kur vyksta susijungimas vis į didesnius ekonominius blokus ir netolimoje ateityje galime neberasti atskirų tautų ekonomijos. Ar šitoks ekonominis ir mokslinis subendrinimas nereikš atskirų tautinių kultūrų žuvimo? Ne. Atvirkščiai, tai duos atskirom tautom progos atrasti tai, kas yra esminiai skirtingo jų kultūroje ir išvystyti tai iki tobulesnio laipsnio. Taip pat reikia pridėti, kad dalis to, ką mes vadiname skirtingomis kultūromis, yra produktas skirtingų ekonominių sąlygų, ir jeigu ekonominės sąlygos panašės, tai ir kultūrų aspektai susiję su šiomis sąlygomis irgi panašės.

Mūsų išieiviją galima laikyti prototipu ateities Lietuvos, kuri bus įsijungusi į didesnį ekonominį bei politinį bloką, ir kurios sienos bus atviros pasaulinės kultūros itakai. Kas tada mus skirs nuo kitų tautų? Atsakymas jau yra formuluojamas dabartinėje okupuotoje Lietuvoje. Ji formuluojama ir mes išieivijoje. Atsakymas bus toks, kokie tapsime mes, ir priklausys nuo to, ar sugebėsime atskirti tai, kas esminio nuo to, kas tik pripuolamai yra visuomenės paprotys. Tačiau svarbiausiai tai priklausys nuo to, kiek galėsime suderinti mūsų bendruomenės orientaciją su universaliom žmonijos tendencijoms, ir ant kiek

galėsime išnaudoti nepilnutinės mūsų bendruomenės sukurta padėtį savosios kultūros išreiškimui.

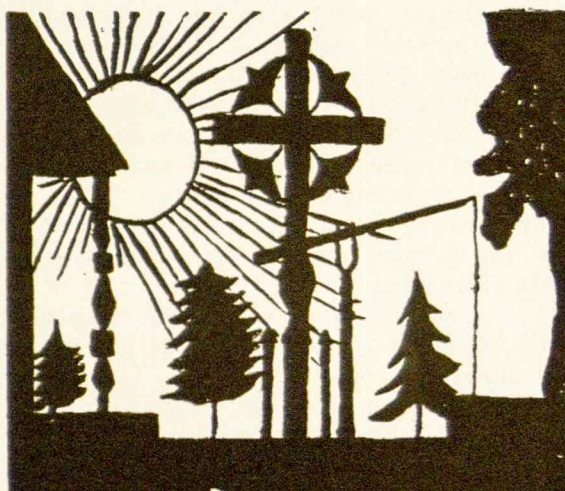
Viršuje figūruoja žodis "mes", kuris reiškia vienkia ar kitokią bendruomenę, bet kaip pastebėjau anksčiau, jaunoji karta neturi didelio intereso jungtis į organizuotus vienetus, nerodo didelio intereso lankytis parengimuose, ir jauni profesionalai dalį savo laisvalaikio turi paskirti atlikdami socialines funkcijas amerikietiškoje visuomenėje. Šitoks procesas veda į suskilimą į mažus vienetus ir tas nėra blogai, jei yra normalios sąlygos. Tačiau išieivijos bendruomenei šitokia atomizacija reiškia praradimą kontakto vieno su kitu ir, galų gale grėsia tuomi, kad nebeliks jokios bendruomenės, ką galėtume vadinti "mes".

Tačiau šita problema nėra neišsprendžiama ir manau, kad Lietuvių Bendruomenė yra dalinis jos atsakymas. Pagrindinis principas, kurio reiktų laikytis, manau, yra kuo didesni junginiai bendriems dalykams, kad atsvėrtų skilimą į mažas grupes. Jeigu yra dvi organizacijos, kurios atlieka tą pačią funkciją, tai joms reiktų arba susijungti arba veikti bendrai to pačio tikslo atsiekimui. Nematau jokio tikslo mūsų politinei diferencijacijai, nes visų tikslas yra atgauti Lietuvai laisvę ir laisvinimo mintį perduoti kitai kartai.

Nenoriu pasisakyti už monolitinę bendruomenę, kur visi galvotų ir veiktų vienodai, bet noriu pabrėžti, kad siekiant to pačio tikslo būtų bandoma kuo daugiau veikti bendrai. Čia laukina iniciatyvos iš naujo kelio praskynimo iš Krikščionių Demokratų ir Frontininkų.

Paskutiniu laiku mes matėme Lietuvių Bendruomenės stiprėjimą ir būtų malonu matyti, kad ta linkme dalykai vystytųsi toliau, kol bus atsiektas viena jėga mūsų bendriems kultūriniais tikslams siekti. Kokie yra tie bendrieji tikslai yra diskutuotinas klausimas, tačiau visi sutiks, kad pats bendruomenės išlikimas patraukiant jaunąją kartą yra pats bendriausias ir sunkiausias.

Iškeliau keletą minčių stebint mūsų gyvenimo raidą. Sutinku, kad kai kurios yra diskutuotinos, tad labai laukiau reakcijos.

Mes galvojame taip...

Teresė Pautieniūtė

Saulenė Venclovaitė

"Ne, aš nejaučiau jokio konflikto — none whatsoever", pareiškė studentas vienų diskusijų metu. "Gyvename pusiau lietuviškoj, pusiau amerikoniškoj aplinkoj, tai savaime aišku esame kartu lietuviai ir amerikoniai. Čia jokio susikirtimo nėra". Bet šalia sėdinti mergaitė atkirto: "Aš vis manau, kad tautybę negalim dailinti kaip pyragą. Tai integrali žmogaus dalis".

Kyla klausimas: katra iš šių nuomonių vyrauja lietuviško jaunimo tarpe? Ką iš tikrųjų jis galvoja šiuo ir kitais tautiškumo klausimais? Ar jis iš viso apie tai galvoja, ar, kaip kurie nusivylę vyresnieji teigia: "Išskiriant penkis ar šešis susipratusius, jaunimas baigia suvirti Amerikos tautų katilė".

Ateities redakcija nutarė išspręsti šią kontroversinę problemą. Jei ne visai išspręsti, tai nors pamatyti, į kurią pusę jaunimas daugiau linksta. Buvo sudaryta dešimties klausimų anketa, kuri tyrė nuomonių skirtumus bei panašumus studentų ir moksleivių tarpe.

Moksleivių pasisakymai gauti iš Chicagos ir Cicerio lituanistinių mokyklų bei Marijos aukšt. mokyklos, o studentų — iš Illinois, Loyola ir De Paul universitetų. Taip pat pasisakė lietuviškų organizacijų ir sporto klubų nariai. Iš viso surinkta 200 anketų.

Klausimai ir susumuoti atsakymai atrodytų taip.

1. (a) Ar jauti konfliktą tarp lietuviško ir amerikoniško elemento savyje?

1. (b) Ar gali būti lietuvis ir amerikonas?

Palyginant su mergaitėmis, didesnis procentas berniukų pasisakė už konflikto aktualumą. Tačiau visų panašiai pasisakiusių priežastys buvo lygiagrečios. Jos susiskirstė į dvi kategorijas. Pirmoje yra tie, kurie gana stipriai jaučia skirtumą tarp lietuviškos ir amerikoniškos dvasios. Laikydami save lietuviais, jie vis dėlto negali paneigti amerikoniškos dvasios įtakos. Ji neišvengiamai veikia per mokyklą, anglų kalbą, draugus, televiziją, spaudą ir bendrą aplinką.

Antroje grupėje randasi tie, kurie silpniau šį kultūrinį skirtumą jaučia. Ją sudaro daugumoj moksleiviai, kuriems konfliktas pasireiškia asmeninėj plotmėj. Poreikis nuo draugų ar laikinos kompanijos nusiteikimo jie vienu tarpu elgėsi kaip lietuviai, o kitu kaip amerikoniai. Nors šios grupės jaunuoliai linkę daugiau pasiduoti amerikoniškai įtakai, jų tautinė sąžinė kol kas dar jautri.

Nuomonės asmenų, kurie pareiškė, kad konflikto nejaučia, skirstosi į tris grupes. Vieni jaučiasi nepalieti amerikoniškos dvasios; "Aš grynas lietuvis, ne kas kitas"; "Man lietuviybė svarbesnė", yra tipiškai pasisakymai.

Kitų atsakymai leidžia spėti visišką nesidomėjimą lietuviybės reikalais: "Mes negyvename Lietuvoj, mūsų ateitis Amerikoj, ir nėra prasmės eiti į konfliktą su aplinka". Tarp šių kraštutinių pasisakymų, nors ir mažumoj, stovi tie, kurie dar nėra tikri savo nusistatyme, arba dar sąmoningai šio konflikto nesuvokia.

Į klausimą "ar gali būti sykiu pusiau lietuvis ir pusiau amerikonas" teigiamai atsakė:

aukščiausiu procentu (57% — taip) gimnazijos berniukai,

mažiausiu procentu (38% — taip) univ. mergaitės.

Panašiai kaip ir tie, kurie jautė konfliktą, šie asmenys patvirtina aplinkos svarbumą. Jie toliau pasisakė, kad jaučia pareigą lietuvių tautai ir taip pat Amerikai — savo antrajai tėvynei.

Neigiamai atsakę tvirtino, kad negalima tautybės į dalis skirstyti: "Gali elgtis kaip amerikonas, bet vis tiek pasiliksi lietuvis". "Bandydamas būti pusiau lietuvis ir pusiau amerikonas nei prie vieno nepritapsi, nebūsi nei geras lietuvis, nei geras amerikonas". Palyginant moksleivių ir studentų pasisakymus randam, kad studentai daugiau priešingi tautybės skaldymui.

II. Kas tave daugiau amerikonina, mokykla ar draugai?

Jaunimas, kuris pareiškė, kad mokykla daugiau amerikonina, patvirtino, kad mokykloj susiduriama su Amerikos kultūra pačioje esminėje jos formoje. Pamažu pasisavinama jos pasaulėžvalga bei idealai per mokytojus, studijų turinį (pvz. amerik. istorija, anglų kalba, literatūra ir t.t.), ir nuolatinį kalbos vartojimą. Buvo pastebėta, kad šie asmenys draugauja daugiau su lietuviais. Tai parodo draugų svarbumą. Šis faktas susiderina su pasisakymu tų, kuriuos draugai daugiau amerikonina. Jie dažniausiai bendrauja su mažiau susipratusiai lietuviais arba vien tik su amerikonais. Draugų įtaka jiems yra daugiau asmeniškai negu mokyklos. Todėl ji ir yra svarbesnė.

Buvo tokių, kurie nei vieno iš šių nutautimo faktorių nerado svarbesniu.

"Visa aplinka amerikonina, ne tik mokykla ar draugai".

"Nutautimas priklauso nuo individo, kiek stiprus jo charakteris, kiek jam lietuviybė reiškia ir kiek jis ją supranta".

III. Kas tau asmeniškai daugiausia prisideda prie tautiškumo išlaikymo?

Moksleivių ir studentų atsakymai sutapo. Šeima buvo įrašyta pirmoje vietoje, kalba antroje, draugai trečioje ir organizacijos ketvirtoje. Parengimai, sporto ir šokio klubai, ir laikraščiai pasidalino penktą vietą.

4 (a) Jei vesi lietuvių, ištėkėsi už lietuvių, kiek tavo vaikai nutautės?

4 (b) Jei vesi kitatautę, ištėkėsi už kitataučio, kiek tavo vaikai nutautės?

Atsakant į 4 (a) universiteto ir gimnazijos mergaitės apskaičiavo, kad jų vaikų tautiškumo supratimas bus 25% mažesnis už jų pačių. Berniukų pasisakymai buvo silpnesni. Studentai numatė, kad jų vaikų tautiškumas kris 30%, o moksleiviai 45%.

Anketų atsakymai parodė, kad nutautimo procentas mišrioje šeimoje ryškesnis, negu grynai lietuviškoje. Studentės numatė, kad vaikų tautiškumas tada kristų 55%, o moksleivės — 77%. Berniukai toje pačioje situacijoje vėl pasisako žemesniu procentu už mergaites; studentai 70%, o moksleiviai 85%.

V. Kur yra didesnė tendencija nutauti: šeimoj, kur yra daugiau vaikų, ar kur tik vienas vaikas?

Jaunimas, kuris pasisakė už mažavaikės šeimos nutautėjimą, pareiškė, kad vaikai, neturėdami pačioje šeimoje savo amžiaus draugų, suranda juos kaimynų tarpe. Dažnai šie yra amerikoniai ir susilpnina vaikų tautiškumą.

Jaunuoliai, atvirkščiai pasisakę, jaučia, kad daugiavaikėje šeimoje tėvai neturi laiko ir jėgų auklėti vaikų pilna lietuviška dvasia. Tie, kurie pasisakė, kad šeimos dydis nesudaro jokio skirtumo, pareiškė, kad tautiškumo išlaikymas pareina nuo tėvų nusistatymo išlaikyti lietuvišką dvasią.

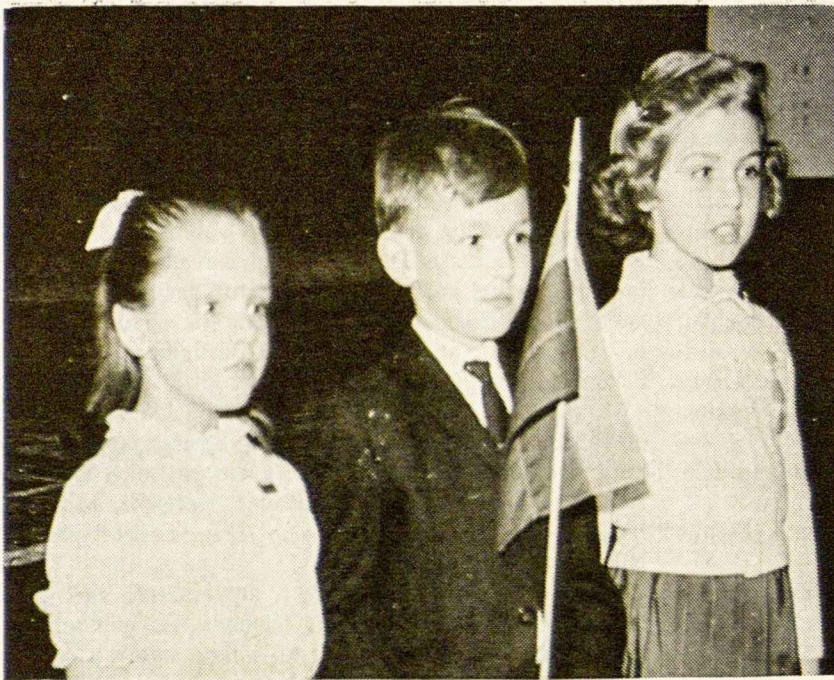
VI. Žmogus, kuris eina į universitetą, turi progos susidurti su įvairių srovių idėjomis. Ar galvoji, kad išsilavinęs žmogus daugiau yra linkęs nutauti ar atvirkščiai pasilikti prie tautos? (moksleiviam). Ar universitetas tave nutolino ar priartino prie lietuviško gyvenimo?

Apie 85% moksleivių pareiškė, kad universitetas turėtų priartinti studentą prie tautos. Mažesnis procentas sprendė, kad mokslo pasiekimas nesudaro skirtumo tautiškumo atžvilgiu. Auklėjimas, draugai, aplinka ir charakteris nusprendžia prisirišimą prie gimtojo krašto. Dar mažesnė dalis moksleivių pasisakė, kad išsilavinimas žalingas tautiškumui.

Apie 70% studentų rašė, kad išsilavinęs žmogus turėtų priartėti prie tautos. Tačiau, tikrai 45% prisipažino, kad juos asmeniškai universitetas yra priartinęs prie lietuviško gyvenimo. Jiems universitetas davė progos arčiau pažinti lietuvių ir lietuviškas organiza-

Ateitininkų šventė New Yorke bal. 26 d. Moksleiviai Apreiškimo bažnyčioje

Jaunasis atžalynas tėvynės sargyboje.

cijas. Studentai, kurie nutolo pasisakę, kad tai dėka "kitataučių draugų ir platesnių idėjų".

Beveik lygiom pasidalino pasisakymai už nuomonę, kad universitetas nutolino, ir kad jis neturėjo jokios įtakos tautiškumo atžvilgiu. Bendrai kalbant, visos trys nuomonės turi maždaug vienodą skaičių pasisakymų.

Paskutiniame klausime buvo duota proga pasiūlyti tautiškumo išlaikymo priemones. Visi pasisakė už jaunimo veiklos išlaikymą ir gerinimą:

"Sutvarkyti organizacijas taip, kad jos patrauktų daugiau jaunimo".

"Paruošti įdomesnius parengimus".

"Skatinti bendradarbiavimą visų akademinų organizacijų".

"Išmesti 'senelius' iš organizacijų valdybų".

"Turėti vieną, gerai veikiančią ir visus apjungiančią organizaciją".

Antra paminėta priemonė buvo kalbos išlaikymas: nebijojimas lietuviškai visur kalbėti ir spausdinimas įdomesnių ir įvairesnių knygų. Trečia, vienas iš moksl. vyraujančių pasiūlymų buvo lituanistinių mokyklų einašios programos sustiprinimas. Daug moksleivių gal-

voja, kad šios mokyklos nepakankamai modernios šių dienų jaunimui. Tačiau nėra jokio pagrindo abejoti, kad idėjus pakankamai darbo ir vis daugiau ir daugiau įsijungiant čia baigusiems mokslus į šį darbo lauką, bus bent iš dalies atsiekta bent minimalūs rezultatai.

NEGATYVISTAI, Inc.

paklausti kaip išspręsti lietuviybės išlaikymo problema: **studentė mergaitė:**

daugiau indoktrinuot berniukus. Jie visi "lepšės" — nėra su kuo mergaitėm draugauti.

studentas berniukas —

lietuvaits yra "too stuck up".

Berniukas, paklaustas koks bus santykis su nelietuve žmona vaikų auklėjime:

Nekantriai — Nežinau dar kokią bobą vesiu.

Klausimas: Ar jauti konfliktą tarp lietuviško ir amerikoniško elemento savyje?

Atsakymas: Ne!

Klausimas: Kodėl?

Atsakymas: Aš jau visai nutaušęs.

14 metų berniukas: Visi "Lugans" yra niekam tikę, išskiriant mane, bet aš greit būsiu visai amerikonas, tada visi bus 100 procentų niekam tikę.

I

a) Ar tu jauti konfliktą tarp lietuviško ir amerikoniško elemento savyje?

	Taip	Ne	Neutralūs
studentės	50%	50%	—%
studentai	66%	17%	17%
moksleivės	42%	58%	—%
moksleiviai	53%	47%	—%

b) Ar gali sykiu būti pusiau lietuvis ir pusiau amerikonas?

	Taip	Ne
studentės	38%	62%
studentai	46%	54%
moksleivės	45%	53%
moksleiviai	57%	43%

II Kas tave daugiau amerikonina: mokykla ar draugai?

	Mokykla	Draugai	Nei vienas
studentai	38%	23%	19%
moksleivės	68%	27%	3%
moksleiviai	50%	50%	—

III Kas tau asmeniškai daugiausia prisideda prie lietuybės išlaikymo?

	1	2	3	4	5	6	7
studentai	Š — 93%	K — 71%	O — 72%	O — 61%	P — 76%	SŠK — 74%	L 66%
moksleivės	Š — 85%	K — 75%	O — 73%	O — 70%	P — 70%	SŠK — 68%	L 72%
moksleiviai	Š — 84%	K — 79%	D — 76%	O — 74%	P — 67%	SŠK — 75%	L 70%

Š — šeima; K — kalba; O — organizacija; D — draugai; P — parengimai; SSK — sporto ir šokio klubai, L — laikraščiai.

IV

a) Jei vesi lietuvi-lietuvię kiek tavo vaikai nutaus?

b) Jei vesi kitatautį-kitatautę, kiek tavo vaikai nutaus?

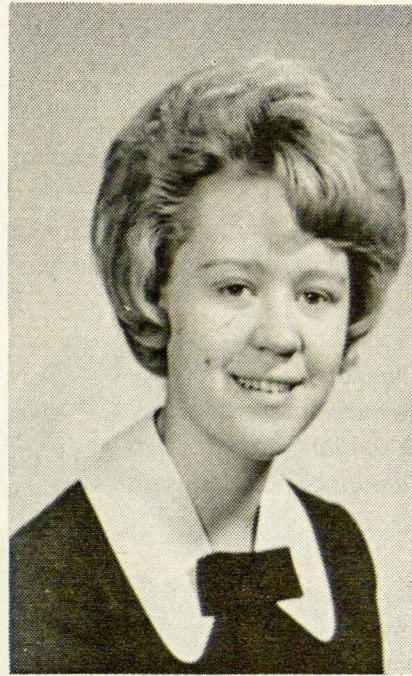
	lietuvi-ę	kitatautį-ę
studentės	23%	55%
studentai	30%	70%
moksleivės	26%	77%
moksleiviai	45%	85%

V Kur yra didesnė tendencija nutausti — šeimoj, kurioj yra vienas vaikas, daug vaikų, ar nėra skirtumo?

	vienas	daug	nėra skirtumo
studentai	32%	29%	39%
moksleiviai	25%	45%	30%

VI Ar gali išlikti lietuviu žmogus, kuris nedalyvauja lietuviškoj veikloj ir nebendrauja su lietuviais?

	Taip	ne	Neaišku
studentai	38%	55%	7%
moksleiviai	38%	12%	—

Aldona ir...

...Jonas

Varnėnas

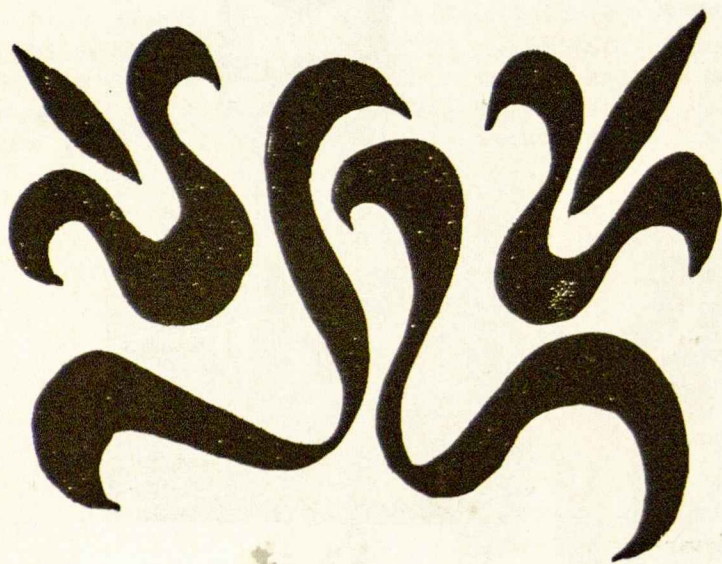
*Ryt mane anksti pažadink, mama,
Atidarius langus ir duris,
Kad girdėčiau, kaip prie gimto namo
Ims švilpaut varnėnas juokdarys.*

*Aš mačiau — virš Nemunėlio ižo
Vėjo burės nuplaukė žvaliai,
Mūs sodybon vėl varnėnas grįžo
Su dangaus baltaisiais inkilais.*

*Man varnėnas niekad neįgrįsta, —
Jų daina — tokia šviesi, žalia.
Suplautos, sukrykš mana vaikystė, —
Sudūduos žilvyčio dūdele.*

*Tik uždėk, mamyte, savo delną
Ant džiaužsmu liepsnojančios kaktos,
Aš girdėsiu vėl lopšinę švelnią
Tuos špokų plasnojimuos karštuos.*

Eilėraštis iš Lietuvos

Gimtinės daina

*Už gimtinių klonius su dangum giliu
Visą žemės auksą atiduot galiu.
Ji, tik ji gražiausia iš visų šalių —
Pasipuošus upėm, lauko berželiu.*

*Sunkios varpos linksta, mėlyni linai,
Žydraakė tėviškė jinai.
Driekias man po kojom takas pelenų,
Kai namų išs'ilgus tėviškėn einu.*

Rugiagėlė ir vėjelis

*Rugiagėlė mėlynakė
Pievų vėjo apkabinta,
Klausės pasakų, kurias sekė...
O rytais aušra jau švinta...*

*Ilgesys rūku pakilęs
Rasom kritęs išbučiavo,
O vėjelis apkabinęs,
Visą vakarą dainavo...
Mėlynakę pamylėjęs.*

*Dingo vėjas, dingo rasos,
O tarp rytmečio gėlynų,
Skuba sesės graakščios basos...
Kiek žiedų jos apkabino...
Ir bučiavo ryto lūpom...*

*Lyg upelis — juokas teka!
Ten gėlytės! Čia sesutės!
Ir supranta meilės šneką...
Širdis ilgesį pajutus,
Nors mėgintumei ir draust...*

*Na, tai kas, kad pievų vėjas
Rugiagėlę apkabino,
Ar paukštelis palytėjęs
Mylimąją pavadino,
Ar pernakt rasa bučiavo.*

— J. Garsytė

Niekad nepamiršiu

*Pamiršti galiu aš alyvų kvapą
Ir tas nepaprastai žydrias naktis,
Karą, vargą ir badą,
Mirtį, kraują, užmerktas akis...*

*Galiu užmiršti graužiantį alkį
Ir grandinėm sukaustytas savo rankas,
Baime, liūdesį ir šaltį,
Siūbuojančias jūrų gelmes.*

*Viską tremtyje galiu aš pamiršti,
Ir erškėčius, kurie širdį supynė...
Bet niekad užmiršti tavęs negaliu —
Lietuva, mano tėvyne.*

Laima Švėgždaitė

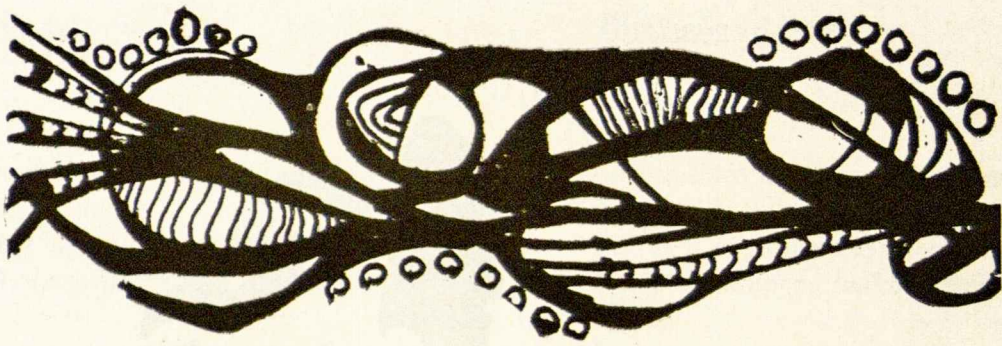
Nutarimas

*galvodamas —
stovėdamas —
svajodamas —
nežinau.*

*nenusispręsdamas —
vis nežinodamas —
sau atsisėsdamas —
pagalvoju.*

*susidrąsindamas —
nebebijodamas —
jau nutardamas —
gatvę perėjau.*

patrimpas

GRĮŽAU

Antanas Rauchas

A. Rauchas laimėjo pirmą vietą moksleivių kategorijoje už prozą.

Vežimas, pakinkytas dviem gražiais arkliais, lėkė kaip vėjas keliu iš Šiaulių Tauragės link. Jame sėdėjo Martynas, viena ranka laikydamas vadžias, o kita sėdinčią šalia jo mažą dukrelę. Tolumoje buvo girdimas dundėjimas ir lėktuvų ūžimas. Jie važiavo per karo sunaikintus laukus, pro bombų apdaužytus trobėjus.

Martynas galvojo apie paliktus namus, gimines, pažįstamus. Ypač savo mintyse dažnai sugrįždavo prie nepamirštamo prie žmonos kapo, kada Šiauliuose, prieš pat išvažiuojant, jis su dukrele klupojo ir pasižadėjo, kad išauginęs dukrą grįšias atgal Lietuvos laisvinti.

Jį iš prisiminimų prikėlė lėktuvo zvimimas. Staiga šalia kelio sprogo bomba. Žemių, dūmų ir skeveldrų debesis pridengė vežimą, ir Martynas buvo išmestas į griovį. Pakėlęs galvą pamatė kaip pasibaidę arkliai bėgo tolyn, o vežime skausmo ir baimės pilną veidelį, ir girdėjo jos šauksmą: "Tėte, tėte! Gelbėk, tėte!" Jis bandė atsikelti, bet neteko sąmonės.

Jį begulintį užtiko ūkininkas, kuris irgi traukėsi su visa šeima Vokietijon. Ūkininkas atgavino Martyną ir paėmė kartu. Kiek pavažiavę, jie pamatė griovyje Martyno vežimą. Arklių nebebuvo. Taip pat nebebuvo Martyno dukrelės. Martynas greitai apžiūrėjo apylinkę, bet nieko neradęs, grįžo pas ūkininką galvodamas, kad kas nors iš važiuojančių rado jo dukrelę vežime ir paėmė kartu. Važiavo su ūkininku toliau.

Netoli Tauragės Martynas, padėkojęs ūkininkui, atsisveikino ir nuėjo pas artimą draugą,

kuris čia gyveno. Abu nutarė bėgti kartu ir ieškoti Martyno dukters tikėdami, kad žmonės, kurie ją rado, bus paėmę kartu su savim Vokietijon.

Praėjo keli metai. Martynas apvažinėjo visas stovyklas, miestelius, miestus, kur tik buvo lietuvių, bet dukters nerado. Nieko nepadėjo ir ieškojimai per radio ir laikraščius. Netekęs vilties dar užsuko į Hamburgo Raudonojo Kryžiaus įstaigon ir čia netikėta žinia. Mergaitę, tokiu pat vardu ir pavarde, kaip našlaitę, atsiėmė Šv. Kazimiero seserys Amerikon. Džiaugsmo ašaros pasirodė akyse, kad jo dukrelė gyva ir gali būti laiminga. Taip norėtų jis ją pamatyti, bet turėjo vykdyti savo pasižadėjimą, duotą mirusiai žmonai prie jos kapo. Abu su draugu slaptai grįžo tėvynėn ir suorganizavo šiaulių apylinkėje stiprų partizanų būrį.

Po sunkios kovos su bolševikais, mažas partizanų būrys atsišaudydamas pasitraukė į Šiaulių kapines. Grėsė pavojus būti apsuptiems, todėl Martynas pasisiūlė palikti kovą, kad kiti tuo laiku galėtų pasitraukti. Viskas gerai sekėsi, ir, kada visi būrio vyrai dingo nakties tamsumoje, Martynas pasileido bėgti, tik pasikartojusi kulkosvaidžio salvė pakirto jo kojas ir Martynas suklupo prie savo žmonos kapo, suspėjęs silpnu balsu sušnibždėti "Grįžau".

Rytą, saulei apšvietus kapines, du šešėliai krito ant šalto Martyno kūno, vienas nuo seno išdžiūvusio ažuolo, o kitas nuo jauno ažuolėlio, kuris ką tik buvo pradėjęs žaliuoti.

K a s

K u r

K a i p

PIETŲ AUSTRALIJA

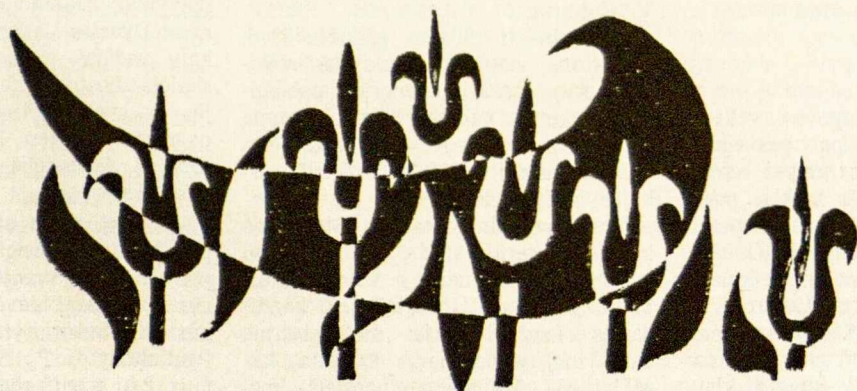
Adelaidės vyresniesiems moksleiviams ateitininkams jau čia į tradiciją įėjo agapių ruošimas. Tad ir šiais metais, pradėdami Marijos garbei skirtą jį gegužės mėnesį, suruošė puikiai pasisekusią šventiškos nuotaikos agapę. Geg. 2 d., šeštadienį, 7 v. vak. buvo laikomos šv. Mišios lietuvių Šv. Kazimiero koplyčioje. Jų metu buvo giedama Marijos litanija, o prie bendros šv. Komunijos ėjo ne vien tik ateitininkai, bet ir gausiai susirinkę parapiečiai.

Po įspūdingų pamaldų Lietuvių katalikų centro salėje vyko agapė — suneštinės vaišės, kaip tai darydavo pirm. krikščionys po bendros šv. Komunijos. Scena buvo papuošta ateitininkų ženklu, stalai — gėlėmis, o

pati salė — pilna žmonių. Agapė buvo pradėta malda, o agapės vaišių stalą palaimino parapijos klebonas kun. A. Kazlauskas, MIC. Pasivaišinus vyko programa. Vyr. moksl. ateitininkų pirmininkė Dalia Viliūnaitė puikiai deklamavo Marijos ir žemiškosios motinos garbei. Scenoje pasirodė ir pora jaunesniųjų moksleivių ateitininkų atstovų: Gintaras Kubilius smuiku pagrojo Lopšinę, o jam akompanavo jo sesutė Rasa Kubiliūtė. Nijolė Bataitytė skaitė neilgą kūrinių apie lietuvių motiną. Ramunė Klimaitė, baigianti vidurinius mokslus, pianinu išpildė porą muzikos kūrinių. Aldona Tugaudytė prabilo poezijos posmais, lyg malda savo meilę išliedama ir Dievo Mo-

tinai ir žemiškajai motinai. Jai akompanavo Nemira Masiulytė, kuri po to labai žaismingai ir ritmiškai išpildė pianinu du muzikos kūrinius. Valdona Mikeliūnaitė perdavė Dantės Dieviškosios komedijos šv. Bernardo maldą į Mariją. Stud. Antanas Stepanas motinos garbei vaizdžiai atliko gražų kūrinių.

Kartu su visais agapės dalyviais buvo giedama Marijos Liurdo giesmė, o vėliau ir dainos, išmoktos pereitoje ateitininkų stovykloje. Čia gražiai dainas pravedė stud. Violeta Vasiliauskaitė, kuopos dainų mokytoja. Agapė buvo baigta ateitininkų himnu. Džiugu, kad mūsų jaunimas, jau gimęs ir augęs svetimuose kraštuose, parapiečiams suruošė tokią puikią šventę!

BOSTONAS

SAS draugovė

Balandžio 25 d., p. Sužiedėlių bute, Brocktone, įvyko SAS Bostono d-vės kandidatų egzaminavimas. Egzaminų komisiją sudarė draugovės pirmininkas ir SAS CV revizijos komisijos narys Remigijus Sužiedėlis. Egzaminus išlaikė ir įžodį per Naujosios Anglijos metinę šventę bus leidžiama duoti šiems kandidatams: Palmyrai Strazdaitei, Kristinai Lendraitytei, Živilei Mockutei ir Ramūnei Girniui.

R. R. R.

* * *

Gegužės 23 d. p. Venčkauskų namuose, Brocktone, įvyko SAS Bostono D-vės septintasis susirinkimas. Pirmininkavo R. Mikšys, sekretoriavo A. Šermukšnytė. Dalyvavo 24 studentai ir abiturientai iš Bostono, Brocktono ir Worcesterio. Susirinkimas buvo sušauktas naujosios draugovės valdybos rinkimams ir New Yorke, Pasaulinėj Parodoj per Lietuvį Dieną dalyvavimo bei SAS vasaros stovyklos klausimų sprendimui.

Balsų dauguma į valdybą išrinkti: pirm. — Remigijus Sužiedėlis; sekr. — Palmyra Strazdaitė; išd. — Jarūna Venčkauskaitė; nariu — Ramūnas Girnius.

Buvęs draugovės pirmininkas naująją valdybą pasveikino ir įteikė nau-

Tėv. J. Kubilius suktinio vidury.

jam pirmininkui draugovės vėliavą. Savo žodyje jis taip pat pasveikino penkis naujus narius, trumpai referavo praeitų metų d-vės veiklą, padėkojo nariams už įdėtą pastangą ir palinkėjo naujai valdybai sėkmės.

Po šio atsisveikinimo — sveikinimo žodelio, buvo perskaityti Centro Valdybos aplinkraščiai SAS vasaros stovyklos reikalui ir prof. A. Maceinos "Niekšybės Paslaptis" knygos klau-

Prof. Simas Sužiedėlis dalina ženkliukus per metinę šventę New Yorke.

simais bei duotas žodžių referavimas apie dalyvavimą Pasaulinėje Parodoje. Kilo gyvos diskusijos visais trim klausimais ir buvo pasisakyta, kad nei vieny nei kitų stengsimės neapvilti.

Į pabaigą buvo prisiminti studijas baigę kolegos: Liucija Baškauskaitė, Rimvydas Mikšys ir Stasys Zikas bei šių metų abiturientai: Danutė Pauliukonytė, Kristina Kavaliauskaitė, Jūra Garsytė ir Kęstutis Girmius. Visiems buvo palinkėta laimės ir sėkmės ateinančiuose metuose.

Po susirinkimo visi dalyviai stipriai Jarūnos Venčkauskaitės pastangomis suruošta kavute.

R. R. R.

SAS Bostono d-vės 1963-1964 mokslo metų veiklos pranešimas

Veiklos metai pradėti 1963 m. rugpj. 8 d. Brocktone valdybos rinkimais. Balsų dauguma buvo išrinkti: pirm. R. Pauliukonis, vicepirm. — R. Mikšys, sekr. — A. Šermukšnytė, išd. — J. Venčkauskaitė, nariu — R. Liutkus. Dvasios Vadu sutiko būti kun. prof. V. Cukuras.

Metai baigti 1964 m. gegužės 23 d. Brocktone, naujosios valdybos rinkimais ir senosios kadencijos pabaigimu. Į naująją valdybą balsų dauguma išrinkti: pirm. — R. Sužiedėlis, sekr. — P. Strazdaitė, išd. — J. Venčkauskaitė, nariu — R. Girmius.

Draugovė apima Bostono, Brocktono ir Worcesterio stud. atkus. Metai pradėti turint 20 narių ir 8 kandidatus. Metai baigti su 24 nariais ir 3 kandidatais. Penkeri nariai metų bėgyje davė įžodį, vienas narys išvyksta į karą laivyną. Tikimės ateinantiems me-

tams iš MAS apylinkės kuopų susilaukti aštuonių kandidatų.

Metų bėgyje buvo suruošti 7 susirinkimai. Trys studijiniai, du organizaciniai, du pramoginiai. Studijiniuose buvo paliesta Bažnyčios Suvažiavimas, Žmogaus-Dievo santykiavimas protinėj šviesoj ir dabartinis studentijos neveiklumas ir jo priežastys. Pasakutinis punktas buvo nagrinėjamas grįžus iš LSS suvažiavimo New Yorke ir dalyvaujant porai Korp! Vytis CV narių. Organiziciniuose buvo išrinkta d-vės valdybos bei nustatytas veiklos planas. Pramoginiuose buvo žiūrėta praeitos SAS vasaros stovyklos nuotraukų, darytų p. Petro Pauliukonio ir su SAS New Yorko D-ve išvyka į New London, Conn. Taip pat buvo išsiuntinėtas d-vei aplinkraštis, liečiąs SAS vasaros stovyklos, Pasaulinėje Parodoje Lietuvį Dienos ir d-vės valdybos rinkimų klausimus.

Rudenį buvo surengtas Kristaus Karaliaus šventės minėjimas Bostone. Šios šventės proga buvo įsigyta ir pašventinta draugovės vėliava. Pats minėjimas praėjo gan sklandžiai. Jame dalyvavo Federacijos Vadas, Federacijos Dvasios Vadas bei Fed. Soc. Reikalų vedėjas ir jis sutraukė nemažą skaičių Bostono apylinkės ateitininkijos ir svečių. Minėjimo proga buvo pagerbtas buvęs Federacijos Vadas prof. S. Sužiedėlis, jo 60 m. amžiaus sukakties proga.

Pavasarij buvo aktyviai prisijungta prie Naujosios Anglijos Metinės šventės rengimo. Šventės proga penki d-vės kandidatai davė įžodį į stud. atkus: K. Lendraitytė, Ž. Mockutė, Z. Pauliukonytė, P. Strazdaitė, R. Girmius. Pati šventė praėjo įspūdingai, da-

lyvaujant visiems N. Anglijos at-kų vienietams ir svečiams iš New Yorko. Šventė sutraukė arti 200 dalyvių ir dešimtį at-kų vienietų vėliavų.

Igyvendindama visuomeniškumo principą, draugovė buvo atstovaujama su vėliava keturiose Bostono apylinkės neateitininkų šventėse: Lietuvos Karo Veteranų vėliavos šventinimo iškilmėse bei vėliavų procesijoje; Vasario 16 minėjime Bostone; Lietuvos Vyčių (K. of L.) rengtoje šv. Kazimiero ir parapijos jaunimo šventėje; Liet. prez. A. Smetonos 20 metų mirties minėjime Bostone.

Finansinei Centro Valdybos ir d-vės būklei pakelti, buvo suruošti kalėdiniai šokiai. Jie pasisekė gerai, sutraukdami daug apylinkės jaunimo bei svečių iš Kanados, New Yorko ir Washingtono.

Sąjungos plotmėje — per praeitą SAS vasaros stovyklą. Lake Ariel, Pa., buvo aktyviai prisidėta prie Partizanų vakaro pravedimo ir buvo praveistas "Luau" vakaras saloje. Buvo nusiųsti du d-vės kandidatai į SAS kursus Chicagoje. Buvo palaikyti artimi ryšiai su SAS New Yorko ir Putnamo d-vėmis. Dalyvauta SAS New Yorko d-vės iniciatyva surengtose mergaičių uždaroje rekolekcijsė Putname. Dažnai susirašinėta su SAS Centro Valdyba.

Atsižvelgiant į Nepaprastos Konferencijos nutarimus MAS klausimu, buvo aktyviai įsijungta į apylinkės moksl. at-kų kuopas ir jų veiklą. Keturi d-vės nariai apsiėmė eiti globėjų pareigas: R. Balta — Bostono jaunučių, I. Lendraitytė — Bostono moksleivių, A. Kucinaitė — Brocktono moksleivių, R. Mikšys — Worcesterio moksleivių. Buvo pasirūpinta Worcesterio ir Putnamo kuopų atstovų dalyvavimu MAS suvažiavime Chicagoje. Sudaryta studijinė programa bei pravesta Moksleivių Studijų diena Worcesteryje. Buvo pavesta dabartinei d-vės valdybai šią vasarą suruošti bendrą studentų - moksleivių gegužinę.

R. R. R.

CHICAGA

Balandžio 12 d., po 10 val. šv. Mišių ir po nenoromis išsiskirsčiusio dainavimo būrelio, prasidėjo Chicago Studentų Ateitininkų draugovės susirinkimas. Draugovės pirmininkas Edvardas Sakalauskas atidarė susirinkimą malda ir pakvietė pirmininkauti Liną Gylį, sekretoriauti Aldoną Zailskaitę. Aldonai Mališkauskaitei perskaičius pereito susirinkimo protokolą, Algis Zapareckas, L.S.S. centro valdybos pirmininkas, padarė pranešimus apie L.S.S. valdybos rinkimus ir Amerikos Lietuvių kongresą Washington, D.C. birželio 26-28 dienomis. Jis taip pat priminė apie Litanus

žurnalo vaju rugsėjo mėnesį, apie Padėkos savaitgalio suvažiavimą Detroito ir paragino L.S.S. narius susimokėti nario mokesčius.

Po šių pranešimų buvo pokalbis vedamas prelegentų Tėvo Trimako, Lilės Tumosaitės ir Rimvydo Šliažo. Diskusijų tema "Kaip individas gali pagerinti pasaulį". Pasvarsčius reikala, prieita išvados, kad individas yra pagrindinis šios veiklos elementas ir kad pasireikšti jis gali tik per organizacijas. Šio pokalbio eigoje pastebėta, kad nepažinęs vienvės, žmogus negali tikrai įsijausti į gyvenimo reikalus, o paveikti savo aplinką gali tik tas žmogus, kuris moka gyvenimo reikalus suprasti. Šį supratimą atsiekti galima tikrai pirma pažinus save, bet savęs pažinimui reikia savinžvalgos, kurios negalima atsiekti be vienvės. Taigi, tikrai naudingas žmogus bendruomenei turi būti pažinęs vienvę. Taip pat pastebėta, kad žmogus vi-

mako žodis, kuris dėl anksčiau įvykusių diskusijų, buvo labai trumpas. Edvardas Sakalauskas, energingas Chicago draugovės pirmininkas, savo, valdybos ir draugovės vardu atsisveikino su nariais, padėkojo už prisidėjimą prie draugovės projektų. Jo žodžiai buvo labai šiltai narių priimti ir, neatsiradus daugiau reikalų, susirinkimas buvo užbaigtas Ateitininkų himnu.

* * *

Su didingais ir pranašingais ateitininkų himno žodžiais ("Ateitį regim tėvynės laimingą, šviečia mums kryžius ant mūsų vėliavos") lūpose ir lietuviškose jaunučių bei vyresniųjų širdyse, Marquette Parko (Chicagoje) moksleivių ateitininkų Pr. Dielininkaičio kuopa gegužės 24 d. atšventė savo metinę šventę.

Gražiausiu metų laiku — gegužės mėnesį, pasipuošę jaunystės ir pava-

Jaunos, dailios lipniūnietės.

sais savo sugebėjimais dirbdamas organizacijoje iš jos asmeniškai gauna daugiau. Vėliau klausytojai nariai įsitraukė į diskusijas ir, joms pasidarius per karštomis, jos buvo sutrauktos ir uždarytos.

Jonas Šoliūnas padarė pranešimą apie šeimos šventę ir paragino visus dalyvauti gegužinėse pamaldose Tėvų Jėzuitų koplyčioje penktadienio vakarais. Tada Jadvyga Stirbytė padarė pranešimą apie kandidatų susirinkimą. Taip pat buvo pranešta, kad studentų stovykla vyksianti nuo rugpjūčio 26 iki rugsėjo 7 d. ir kad kitame susirinkime bus renkami atstovai į Lietuvių Kongresą Washington, D.C.

Penktuoju punktu buvo Tėvo Tri-

sario žiedais, Pr. Dielininkaičio kuopa kasmet, jau pagal nusistovėjusią tradiciją, švenčia metinę šventę.

Šventė buvo pradėta iškilminga uniformuotų moksleivių ateitininkų su vėliavomis eisena į šv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyko šventei skirtos pamaldos. Šv. Mišias atnašavo kun. prof. P. Dambrauskas, o šventei pritaikytą pamokslą pasakė kuopos dvasios vadas kan. V. Zakarauskas, iškeldamas at-kų šūkio "Visa atnaujinti Kristuje" prasmę ir jo gyvadinimą gyvenime.

Po pamaldų jaunasis ateitininkijos atžalynas, vėliavų ir kuopos globėjų vedamas, nužygiavo į kuopos būstinę — parapijos salę. Gražiai išpuoštoje

scenoje, greta at-kų ženklo, iš šonų kabojo Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestų herbai, kurie kiekvienam at-kui priminė garbingą tėvynės praeitį ir pabrėžė kelią į ateitį, į tautiškumo principo įgyvendinimą.

Salėje įvyko iškilmingoji šventės dalis: vėliavos įnešimas, at-kų himno sugiedojimas ir at-kų pasižadėjimas — pakėlimas į jaunučius, jaunesnius ir vyresnius moksleivius at-kus. Pasižadėjimą iš moksleivių at-kų priėmė ir ceremonijoms vadovavo dvasios vadas kan. V. Zakarauskas. Kuopos vėliavos kūmai — dr. Danilevičienė ir dr. J. Juozėvičius — prisegė ženklelius ir uždėjo juosteles.

Į jaunučius pakelti: K. Baumilaitė, M. Kazlauskaitė, D. Mataitytė, I. Sakevičiūtė, M. Šerepkaitė, R. Jurgutis, A. Lieponis, R. Sakevičius, D. Valaitytė.

Į jaunesnius pakelti: M. Kasperavičiūtė, R. Stasiulytė, D. Rožėnaitė, B. Baumilaitė, R. Pajedaitė, A. Rožėnaitė, M. Butvilaitė, D. Andrijonaitė, I. Blekytė, D. Augustaitytė, A. Šaulytė,

mams, iškilmingoji šventės dalis buvo užbaigta tautos himnu ir vėliavos išnešimu.

Prel. V. Černiauskui sukalbėjus malda, visa kuopa ir svečiai sėdo prie bendro pusryčių stalo. O po pusryčių buvo paskutinioji programos dalis — meninis pasirodymas, kuriame dalyvavo visa kuopa, pradedant jaunučiais ir baigiant vyresniaisiais at-kais.

Ta pačia proga įvyko aštuntokų išleistuvės iš Pr. Dielininkaičio kuopos į kun. A. Lipniūno kuopą. Visiems palinkėta laimės ir pasisekimo gimnazijos suole.

Kuopos vadovybė

Jau anksčiau išrinkta kuopos valdyba, kurią sudaro: L. Alenskas — pirmininkas, A. Jurgutis, D. Baumilaitė, V. Merkys ir M. Butvilaitė. Dvasios vadas — kan. V. Zakarauskas.

Pr. Dielininkaičio kuopą globoja: E. Rožėnienė (jaunučius), G. Kriaučiū-

— Romas Sakadolskis, vicepirm. — Leonas Valaitis, sekr. — Regina Bakaitytė, išd. — Rima Pakeltytė, social. reik. vedėja — Irena Rusėnaitė ir narys — Jonas Butvila.

Revizijos komisiją sudarė šie nariai: Elena Brazdžionytė, Elena Bradūnaitė ir Aloyzas Rimkus.

Po rinkimų kun. Raibužis pasveikino naują valdybą ir padėkojo senajai valdybai už darbą.

Romas pranešė, kad Lipniūno kuopos Metinė šventė įvyks birželio 13 d. Susirinkimas baigtas at-kų himnu.

Aldona Zita Stirbytė

“Gajos” 35-tųjų metinių paminėjimas

Lietuvių Katalikų Gydytojų ir Dantų Gydytojų Korporacija “Gaja”, trisdešimt penktųjų metinių proga, šių metų gegužės mėnesio 30 ir 31 dienomis, turėjo visos Amerikos korporantų suvažiavimą, į kurį gausiai atsilankė gydytojai ir dantų gydytojai iš

Pr. Dielininkaičio (Chicago, Marquette Park) kuopos jaunučiai. Z. Degučio nuotr.

B. Lieponytė, V. Galėnaitė, D. Danilevičiūtė, N. Kybartaitė, J. Gylytė, J. Lieponis, S. Juknevičius, J. Oreška ir A. Jasaitis.

Į vyresnius pakelti: D. Barzdukaitė, R. Šilkaitis, Ž. Paskočimaitė, V. Narutis, V. Dirgėlaitė, G. Endrijonas, I. Skiriūtė, V. Bačinskaitė, V. Ramonis, B. Baltrušaitytė ir J. Vaičekonis.

Sveikinimai ir vaišės

Po pasižadėjimų buvo sveikinimai. Kuopą savo atsilankymu ir sveikinimo žodžiu pagerbė naujasis Šv. P. Marijos Gimimo parapijos administratorius prel. V. Černiauskas. Prelatui kuopa linki Dievo palaimos naujame parapijos vadovavimo darbe.

MAS CV vardu kuopą pasveikino J. Radvilaitė.

Pasibaigus sveikinimams ir praneši-

nienė (jaun. mergaitės), M. Šilkaitis ir P. Narutis (jaun. berniukus).

Kuopos globėjams talkininkauja tėvų komitetas, kuris yra šios sudėties: Valaitis — pirm., Alenskiene — išd., Rimkienė — sekr., Galėnas ir Degutis — nariai.

Pr. Dielininkaičio kuopoj yra 81 moksleivis ateitininkas.

Vytautas Kazlauskas

Lipniūno kuopa

Lipniūno kuopos geg. 17 d. įvyko paskutinis šių mokslo metų susirinkimas. Į prezidiumą buvo pakviesti Jurgis Bradūnas pirmininkauti ir Elena Brazdžionytė sekretoriauti.

Per šį susirinkimą nariai išrinko naują valdybą iš šių asmenų: pirm.

toli ir arti; pats suvažiavimas praėjo labai pakilioje nuotaikoje. Svečių buvo net iš Didžiosios Britanijos; iš to krašto buvo atvykusi korporantė ir korporanto žmona Dr. Birutė Valterienė, kuri be dantų gydytojos diplomu yra pasiekusi ir kitos profesijos laurą, — būtent — yra daininkė-solistė.

Amerikos gajininkus, apart Chicago ir plačiausių apylinkių, taip pat atstovavo — Detroito, Clevelando, Strasburgo, New Yorko ir daugybės kitų vietų gydytojai.

Suvažiavimas prasidėjo Congress - Pick viešbučio salėje gegužės 30 d. 2 val. p.p. darbo posėdžiu. Čia buvo aptarta “Gajos” veikla ir tos veiklos gairės ateičiai. Posėdžiui pirmininkavo prof. P. Kazlas, jam talkininkavo Dr. J. Balčiūnas ir Dr. P. Starkienė.

Diskusijos buvo labai gyvos ir energingos, rodančios "Gajos" gajumą; diskusijos pagrindiniai sukosi apie dvi paskaitas, kurias skaitė Dr. K. Ambrazaitis ir Dr. V. Šaulys. Nutarta aktyviai dėtis į bendrą visuomeninę veiklą, o "Gajoje" palaikyti ateitininkišką dvasią ir tradicijas.

Tos pat dienos vakare Congress - Pick viešbučio salėje įvyko bankietas,

ir jų šeimoms. Posėdį atsilankymu pagerbė J.E. vysk. V. Brizgys. Iškilmingo posėdžio prezidiuman buvo pakviesti J.E. Vyskupas, Ateitininkų Federacijos Vadas Dr. J. Girnius, Tarybos pirmininkas prof. A. Damušis, Lietuvių Gydytojų Draugijos Amerikoje pirm. Dr. V. Tauras, Korp. "Fraternitas Lituanica" pirm. Dr. Alg. Maciūnas. Posėdis pradėtas J.E. vyskupo

kus buvusius paskutinius abiejų Lietuvos Universitetų med. fakultetų dekanus, prof. J. Meškauską ir prof. P. Kazlą (kurie taipgi buvo garbės prezidiumo sąstata) Fraternitas Lituanica metraščio egzemplioriais. Daug sveikinimų buvo paskaityta raštu.

Iškilmingoje posėdžio programoje meninę dalį atliko Dr. Birutė Valterienė, viešnia iš Anglijos, atlikdama keletą liaudies dainų. Ir dainų parinkimas, ir žavus daininkės balsas, puiki balso kultūra, jautrus išpildymas, visa tai sužavėjo ir sujaudino klausytojus iki ašarų. Aplodismentams nebuvo galo. Dainininkei ir akomponiatori p. Mitchell įteikta gėlių buketai.

Publika, o ypač gajininkai, skirstėsi, atgiedoję tautos himną posėdžio gale, su jausmu, kad dar norėtusi visas tas iškilmes pratęsti. Prakilni, dvasinga, draugiška nuotaika pripildė visų krūtines. Būreliai stovinėdami dar dalinosi įspūdžiais. Kiekvienas išsinešė pasiryžimą išlaikyti savo idėjas ir gyventi idealams ir Lietuvai.

Milžiniška padėka ir kreditas priklauso praėjusio termino "Gajos" valdybai, o ypač jos pirmininkui Dr. K. Pemkui, už nenuilstamą darbą ir didelį gabumą organizuoti. Valdybos narė Dr. V. Tumasonienė parodė nepaprastą skonį ir įdėjo galybę energijos paversdama bankietą jaukiu šeimos subuvimu, persunktu drauškumu ir kultūra.

Toliau korp! "Gajos" vadovavimą perėmė naujai išrinkta valdyba, kurios

Montažas "Ilgėsio sparnais į Nemuno šalį".

Nuotr. A. Jūraičio

kuriame dalyvavo apie 200 svečių. Svečių tarpe matėsi prel. Balčiūnas, kun. Liubinas, Ateitininkų Federacijos vadas Dr. Juozas Girnius, prof. Adolfas Damušis ir daugelis kitų. Bankieto programai vadovavo Dr. V. Majauskas; Dr. Kaunas, Dr. Razma ir prof. J. Meškauskas buvo pagrindiniai bankieto kalbėtojai. Meninę programą atliko solistė Roma Mastienė, žaviai padainuodama keletą dainelių. Vakaro nuotaika buvo jauki, draugiška ir paprasta, seniai besimačiusių draugų būreliai net nepastebėjo kaip laikas prabėgo įdomių pokalbių metu, ir jau reikėjo skirstytis.

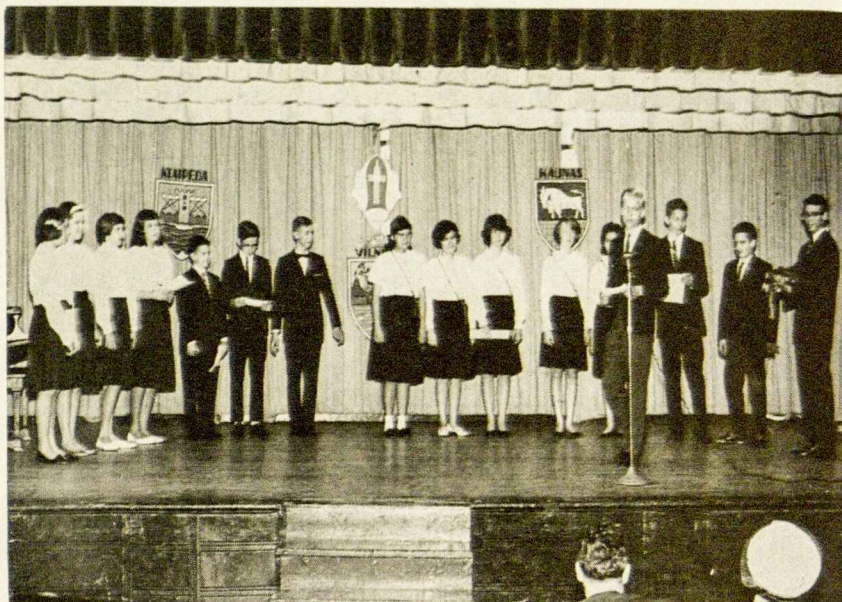
Kita diena buvo skirta iškilmingai programos daliai.

Sekmadienio vidudienį prel. Balčiūnas atlaikė iškilmingas šv. Mišias T. T. Jėzuitų koplyčioje ir pasakė labai turiningą pamokslą, pabrėždamas gydytojo paskirtį gyvenime. Pamaldų metu giedojo abi solistės — Dr. B. Valterienė ir R. Mastienė.

Po pamaldų korporantai ir svečiai susirinko prie paminklo Žuvusiems už Lietuvos laisvę. Čia korporacijos pirmininkas Dr. K. Pemkus padėjo vainiką prie degančios amžinosios ugnies: jam asistavo Dr. A. Rimkienė ir Dr. J. Matulionienė. Dr. Z. Danilevičius pasakė trumpą kalbą primindamas "Gajos" žuvusiuosius.

Sekmadienio programa toliau buvo tęsiama Jaunimo Namų salėje. Pirmą val. p. p. buvo trumpa kavutė. 2 val. p. p. prasidėjo iškilmingas posėdis dalyvaujant korporantams, jų svečiams

V. Brizgio invokacija. Posėdį vedė Dr. K. Ambrazaitis. Dr. Prof. J. Meškauskas skaitė labai turiningą paskaitą "Gydytojas gyvenimo plotmėje", iškeldamas gydytojo uždavinius už jo profesinio darbo ribų. Dr. J. Girnius skai-

Pr. Dielininkaičio kuopa pasirodo Chicagoje.

Nuotr. Z. Degučio

tė paskaitą, pažvelgdamas į mediciną iš filosofinio taško. Abi paskaitos buvo palydėtos gausiais plovimais, be abejoj rodančiais paskaitų puikų įvertinimą. Dr. A. Damušis, Dr. V. Tauras ir Dr. Maciūnas sveikino "Gają" žodžiu; pastarasis dar apdalino gajinin-

sąstatan įeina: Dr. K. Rimkus — pirmininkas, Dr. J. Matulionienė, Dr. B. Kasakaitienė, Dr. J. Juozėvičius ir Dr. J. Reinsys nariais. Linkime jiems daug sėkmės.

Tarp kitko suvažiavimo metu, kalbant ir apie Lietuvių Fondą ir apie

Jaunimo Stovyklos reikalaus, paaiškėjo, kad "Gajos" ideologija padaro jos narius tikrais visuomenininkais, pirmaujančiais įvairių ideologinių ir tautinių svarbių programų ir vajų rėmime. "Gajos" įnašas į visuomenę yra tikrai didelis ir vertas pagarbos.

DZD

* * *

Ateitininkų šeimos šventė

Jau susidarė tradicija, kad Chicago's ateitininkai geg. mėnesį švenčia šeimos šventę. Šiais metais toji šventė sutapo su Motinos diena. Šventė prasidėjo pamaldomis Tėvų jėzuitų koplyčioje, kuri nors ir nemaža, tačiau nesutalpino visų dalyvių. Spalvinga ateitininkų korporacijų ir kuopų vėliavų puokštė ir Marijos giesmių aidai jungė ateitininkus į glaudų ryšį, o vyresnius nukėlė į Marijos žemę, į Lietuvą, į Kauną, Vilnių, Dotnuvą, Klaipėdą — į vizią, kai ateitininkai savame krašte šventė, dirbo, kovojo ir kūrė savo krašto gerovei ir garbei.

Po pamaldų, po susikaupimo, po prašymų Marijai palengvinti vergiją, palaiminti mūsų tėvynės laukus ir na-

mus, susirinko visi į Jaunimo centro salę, kur buvo paruošti pusryčiai ir programa.

Ateitininkų sendraugių skyriaus vicepirm. Adomas Viliušis, kreipdamasis į susirinkusius pareiškė "Mūsų šeima narių skaičiumi yra didelė. Nuo pirmųjų ateitininkų sąjūdžio mes einame per laiką, papildydami ateitininkų eiles ir sutinkame jaunučius, kurie šiame krašte ateina kaip naujas ateitininkus gaivinantis sąjūdis". Jis pažymėjo, kad šventėje dalyvauja jaunučiai ir moksleivių kuopos, studentai ateitininkai su savo korporacijomis ir sendraugiai ateitininkai, susiorganizavę į skyrių. Metus žvilgsnį į salę, atrodė, kad šventės dalyvių buvo arti trijų šimtų. Po maldos į Mariją į sceną susirinko gražus būrys jaunimo — tai studentai — ateitininkai pasižadėjimui duoti. Šie jaunuoliai — tarsi auksinių spindulių pluoštais savotiškai kuteno dalyvių krūtines: jaunutį — augti ir vysti, moksleivį — dirbti ir ruoštis, studentą — veržtis ir kurti, sendraugį — džiugintis ir ištverti.

Studentės-ai, vėliavos, vadovų ir dalyvių akivaizdoje atlikę pasižadėjimą, su raudona rože ir knyga ranko-

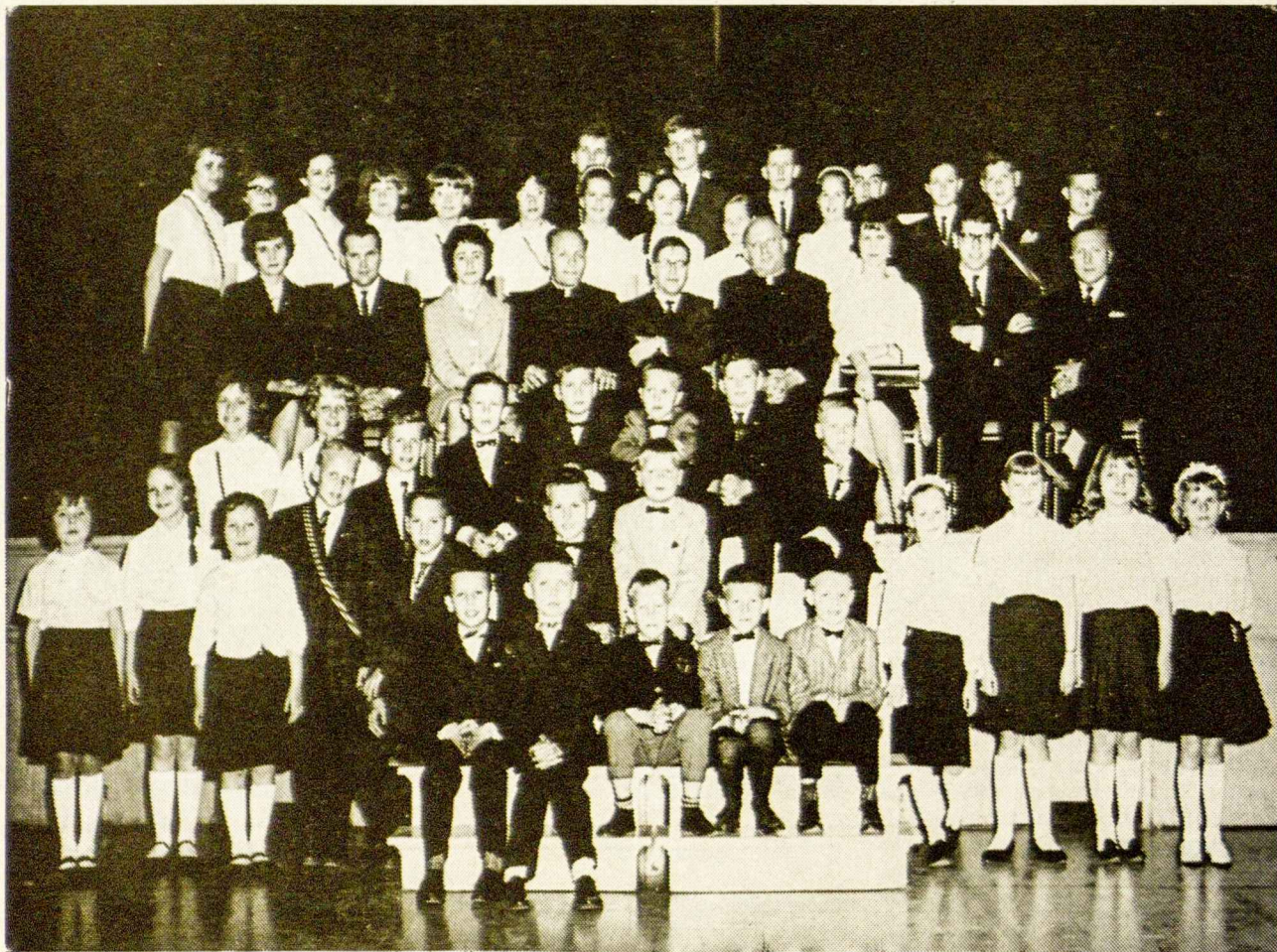
je vėl įsiliejo į dalyvių minią dirbti ir kovoti už Tiesą.

Jiems sugrįžus prie stalų, dr. P. Kisielius pakvietė visus užkąsti ir po to prasidėjo dainos.

Ateitininkai visados mėgsta dainas. Šį kartą jie dainavo motinai. Dainavo "Ar atsimeni namelį", dainavo kitas ir dainų aidai džiugino sendrauges motinas ir kartu veržėsi iš salės ir, atrodo, skrido toli už vandenyno prie Baltijos kranto pas skausmo surakiną motiną, be laisvės melstis ir tikėti, ar pas tą Sibiro dykumose vargstančią paguosti.

Meninei programai vadovavo Teresė Pautieniūtė. Programos dalyviai: moksleiviai ir studentai. Montażą "Vaizdas" atliko Lipniūno ir Marijos kuopų moksleivės ir moksleiviai. Akordeonu pagrojo Lemonto kuopos jaunutė R. Šoliūnaitė. Deklamavo Vysk. M. Valančiaus kuopos moksleivės iš Cicero. Studentės ateitininkės paruošė ir inscenizavo apie modernišką meškiuką Raudnosiuką. Visa meninė programa buvo gera ir rūpestingai paruošta.

Po himnų aidų "Dirbkim, kovokim dėl Lietuvos", "Ir šviesa ir tiesa mūs

Hamiltono ateitininkai šventės metu su savo globėjais ir aukštaisiais svečiais. Sėdi iš kairės: E. Gudinskienė, jaunučių globėja; J. Pleinys, moksleivių globėjas; M. Kežinaitytė, sendraugių v-bos sekretorė; T. G. Kijauskas SJ, MAS centro v-bos dvasios vadas; dr. J. Girnius, At-kų Federacijos vadas; prel. dr. J. Tadaraukas, Hamiltono at-kų kuopos dvasios vadas; T. Verbickaitė, moksleivių globėja, J. Račkauskas, MAS centro v-bos pirm.; K. Mileris, jaunučių globėjas.

žingsnius telydi" šventės dalyviai išsiskirstė po plačiąją Chicagą ir jos priemiestius.

V. Š.

HAMILTON, ONT.

Jonas Kalmatavičius, Hamiltono A. Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopos narys, laimėjęs pirmąją vietą visos Hamiltono vyskupijos katalikiškų mokyklų konkurse už temą "Kodėl mums reikia religinių pašaukimų". Apdovanotas Hamiltono vysk. J. Ryan aukso medaliu su popiežiaus Pauliaus VI galva ir gavo 25 dol. piniginę premiją.

* * *

Metinė šventė

Hamiltonas dar tebegyvena ateitininkų šventės prisiminimais. Tai paliks kaip sapnas iš didžiųjų metų įvykių Hamiltono lietuvių gyvenime. Šventė prasidėjo šeštadienį, geg. 2 d., pavasario sezono atidarymu — Kartūnų baliumi. Šitas yra tradicinis ateitininkų ruošiamas vakaras, visada su traukiąs rekordinį skaičių žmonių. Šiemet jis irgi buvo dar nematytai gausus. Programą atliko Toronto vyrų kvartetas, vad. muz. St. Gailevičiaus. Tai gerai susidainavęs ir gražiai skambantis vienetas. Jie padainavo lietuviškų melodijų ir keletą populiarių vertimų. Visi buvo sužavėti kvarteto gražiu dainavimu.

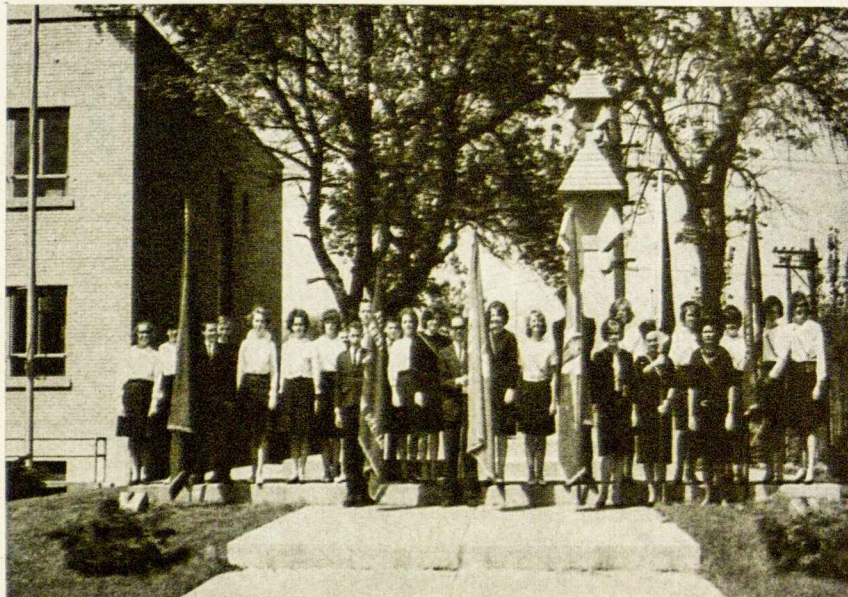
Vakare buvo renkamos kartūnų karalienės. Penkios, su gražiausiom kartūnų suknelėmis, gavo pinigines premijas. Joms išrinkti buvo sudaryta teisėjų komisija. Ją sudarė svečiai, atvykę iš kitų vietovių: muz. St. Gailevičius iš Toronto, dail. R. Laniauskas iš Clevelando, p. Mačiulis iš Rochesterio ir p. Zubrickas iš Toronto. Premijas gavo šios įdomiausių kartūnų savininkės: I-mą prem. \$25 D. Rakauskaitė, II-rą prem. \$20 G. Krištolaitienė, III-čią prem. \$15 St. Gasiūnienė, IV-tą prem. \$10 R. Pleinienė ir V-tą \$5 E. Dirsienė. Premijos buvo gautos iš Hamiltono lietuvių verslininkų. Vakaras buvo ruoštas padaryti pinigų. Tikslas buvo atsiektas. Hamiltono lietuvių visuomenė turėjo įdomų pasilinksminimą o ateitininkai — gražų pelną.

Jau šeštadienį pradėjo į Hamiltoną važiuoti svečiai. Iš Chicagos atvyko MAS centro v-bos pirm. J. Račkauskas, dvasios vadas T. G. Kijauskas, S.J. Iš Clevelando moksleivių at-kų globėjas R. Laniauskas atsivežė prisidinės pilną mašiną jaunimo. P. Mačiulis iš Rochesterio atsivežė savuosius. Vakare iš Bostono lėktuvu atskrido Federacijos vadas dr. J. Girnius. Sekmadienį V. Kolyčius, Kaz. Kaknevičius ir seselės atsivežė pilną autobuso Toronto ateitininkų jaunimo. Prasidėjo pati svarbiausia šventės da-

lis. Ateitininkai rikiavosi ir su savo vėliavomis žygiavo į bažnyčią. Iškilmingas pamaldas laikė prel. dr. J. Tadarauskas Jam asistavo T. G. Kijauskas, S.J., ir T. Vytautas, OFM. Jaudinantį pamokslą pasakė pats prelatas, Hamiltono at-kų dvasios vadas ir globėjas. Po pamaldų visi rinkosi į parapijos salę, kur buvo bendri pietūs. Pietų metu įdomiai kalbėjo mūsų entuziastingas MAS centro v-bos dvasios vadas T. G. Kijauskas, S.J. Atvežęs iš centro J. Račkauskas apdovanojo pasižymėjimo lapais už nuopelnus ateitininkijai prel. dr. J. Tadarauską ir Hamiltono at-kų sendrg. pirm. ir mokslei-

sevičių, Hamiltono skautų tuntininką P. Enskaitį ir MAS centro v-bos pirm. J. Račkauską. Po sveikinimų At-kų Federacijos vado dr. J. Girniaus pasakaita. Didysis svečias hamiltoniečiams paliko neužmirštamą įspūdį. Tai ne eilinis kalbėtojas, didelė, kilni asmenybė.

Atliekama meninė programos dalis. Ateitininkiškos pajėgos iš dramos būrelio "Aukuras" skaito iš Donelaičio Metų. Torontas duoda komišką vaizdelį ir jaunųjų Kaknevičių duetą. Hamiltono ateitininkai atlieka dainų ir deklamacijų montažą. Vyt. Beniušis meisteriškai atlieka du akordeono nu-

Vėliavos pakelia sparnus per Šeimos šventę Chicagoje.

vių globėją J. Pleinį. Čia Hamiltono ateitininkus sveikino J. Gurevičius, Toronto at-kų sendraugis pirm., mokyt. J. Mikšys, mūsų Vysk. M. Valančiaus vardo šeštad. mokyklos vedėjas ir V. Kolyčius, Toronto moksleivių at-kų globėjas.

Po pietų visi vyksta į Katedros mergaičių gimnaziją, kur buvo iškilminga akademija. Akademiją atidarė J. Pleinys ir pakviečia T. G. Kijauską, S.J., prisaikdinti jaunučius. Jaunučiai iššaukiami į sceną. Jų didelis būrys ir visi šventiškai nusiteikę. Kartojami priesaikos žodžiai, priklaupama ir bučiuojama at-kų vėliava, prisegamas trigubų linijų kryžius. Paskui moksleiviai ateitininkai. Juos prisaikdina prel. dr. J. Tadarauskas. Uždedamos juostelės, prisegami ženklai ir po to rečituojamas Credo. Visi sustoję gieda at-kų himną. "Ateitį regim tėvynės laimingą..." Tie žodžiai galingai veržiasi iš visų krūtinų, ir niekas neabejoja tų žodžių tikrumu.

Išsina pranešinėti stud. V. Staniutė. Ji perskaito gautas sveikinimo telegramas ir kviečia sveikinti Liet. Bendruomenės v-bos atstovą Pr. La-

merius. Mūsų svečiai rochesteriečiai negalėjo pasirodyti, nes atvykęs susirgo vienas artistas.

Po akademijos vėl grįžtama atgal į parapijos salę, kur mūsų laukia užkandžiai ir orkestras. Čia jaunimas užkandęs dar liksminasi, šoka. Tik vėlyvas vakaras pradeda visus skirstyti. Vėl pasikraunama į mašinas, autobusus. Ačiū ir sudie ligi kitų metų.

Ateitininkai buvo suruošę vykusią ir sklandžią praėjusią šventę. Hamiltoniečiai įsitikino, kad mūsų ateitininkai yra stipri ir pajėgi organizacija. Ir toji organizacija rodo ženklų dar augti ir didėti. Anot prel. dr. J. Tadarauskos pamokslas: "Ateitininkija, tai nėra kažkas naujo, dabar atsiradusio. Tai yra jau virš 50 m. subrendęs ir visokių bandymus išgyvenęs ideologinis judėjimas, išėjęs į kovą prieš bedievybę, už katalikiškas tautos tradicijas. Tokios kilnios idėjos niekada negali mirti..."

Šventės proga moksleivių ateitininkų buvo išleistas laikraštėlis "Moksleivio Balsas" Nr. 2. Tai pačių moksleivių ir jaunųjų kūryba ir pačių redakcija.

K. Mileris

NAUJOSIOS ANGLIJOS ATEITININKŲ ŠVENTĖ PUTNAME

Gražų, saulėtą ir šiltą gegužės 3 d. sekmadienį iš visos Naujosios Anglijos suplaukė gausus būrys jaunimo ir senimo į jaukią Nek. Prasad. vienuolyno sodybą švęsti savo tradicinės pavasario ateitininkų šventės. Žavinti pavasario gamta kaip tik derinosi su lietuvių katalikiško jaunimo — lietuvių tautos pavasario nuotaikomis, jaunatvišku kryžstavimu ir rimtomis susikaupimo valandėlėmis.

Prieš pat pamaldas vienuolyno kieme prie Raudonbučio išsirikiavo dešimtis ateitininkų vėliavų ir šventės dalyviai į iškilmingą eiseną į koplyčią, kur pagal ceremonialą visos vėliavos pusračiu prie altoriaus sustojo. Šv. Mišias už mirusius ateitininkus atnašavo Ateitininkų Federacijos dvasios vadas kun. Prof. Stasys Yla. Ateitininkų šventei pritaikytą pamokslą pasakė prel. Vyt. Balčiūnas, primindamas gražų ateitininkų šūkį ir pareigą stengtis tikrai save atnaujinti pagal Kristaus mokslą, visad gyventi su Kristumi ir veikti dėl Kristaus. Daug šventės dalyvių ėjo prie Šv. Komunijos. Pamaldų metu visi ateitininkai giedojo lietuviškas giesmes.

Akademiniis posėdis

Po pamaldų truputį atsikvėpę, viens kitas kiek užkandęs, rimtai nusiteikę rinkosi į salę akademiniam posėdžiui. Iškilmingai įnešus vėliavas ir joms išsirikiavus scenoje, po-

Tautos vadai už trisdešimt metų. New Yorko metinė šventė. Nuotr. A. Jūraičio.

sėdis pradėtas giesme "Marija, Marija..." Posėdį pradėjo ir įžanginį žodį tarė Moksleivių At-kų Sąjungos Centro Valdybos vicepirmininkas Rimantas Pauliukonis, vienas iš šventės organizatorių. Jis pasidžiaugė gausiu šventės dalyvių skaičiumi ir ypatingai ideologinių vėliavų gausiu suplaukimu į šventę. Tai pirmas kartas N. Anglijos ateitininkų gyvenime. Visi N. Anglijos ateitininkų vienetai dalyvavo su savo vėliavomis ir New Yorko moksleivių bei studentų vėliavos prisijungė prie šventės iškilmių.

Atsistojimu ir malda pagerbti A-

teitininkų Federacijai nusipelnę mirę asmenys: dr. J. Leimonas, VLIKo pirmininkas dr. A. Trimakas, rašytojas Faustas Kirša ir V. Užupis.

Į garbės prezidiumą pakviesti prel. V. Balčiūnas, At-kų Federacijos dvasios vadas kun. prof. St. Yla, Federacijos Tarybos narys prof. A. Sužiedėlis, Nek. Prasad. Kongregacijos atstovė Motina M. Aloyza, lietuvių skautų atstovas vyr. skt. A. Saulaitis, kun. prof. V. Cukuras ir at-kų sendraugių atstovė A. Sužiedėlienė.

Įžodį davė šie studentai: Ramūnas Girnius, Kristina Lendraitytė, Živilė Mockutė, Vitalija Noreikaitė, Živilė Pauliukonytė, Palmyra Strazdaitė ir Regina Vaitkutė. Vyr. moksleiviai ateitininkai: Dalia Jasaitytė, Algis Paliulis, Gediminas Račiukaitis, Romualdas Žemaitis ir Danita Dippel. Įžodžiui vadovavo kun. St. Yla, juosteles ir ateitininkų ženklelius įteikė prof. A. Sužiedėlis ir R. Pauliukonis. Oficialioji akademinė dalis baigta Ateitininkų Himnu ir vėliavos buvo iškilmingai išneštos. Posėdžiui vadovavo Rim. Pauliukonis.

Lengvas kelias nėra blogas

Prof. A. Sužiedėlis savo paskaitoje pabėrė pluoštą būdingų žinių ir savo lengvu humoru sudomino klausytojus. Jis kalbėjo apie žmogaus pasirinkimą savo veikimui kelio. Pradžioje pabrėžė keletą tezių: lengvas

Kada pagaliau duos valgyt?

Nuotr. A. Jūraičio

kelias nėra blogas, jei jis teisingas; sunkus kelias nevisada yra geras; žmogus gali pasirinkti sau ir lengvą kelią, bet teisingą; jei nėra lengvo kelio, o žmogus, norėdamas jo išvengti, save apgaudinėja. Pvz. žmogus, gailėdamas pinigų Lietuvių Fondui ir nenorėdamas pasirodyti šykščiu, sako: fondas negeras. Savęs apgaudinėjimas yra didžiausias nusikaltimas, nes žmogus save apgavęs, nežino, kad save apgavo ir nenori sužinoti. Sutikti save apgavus, reiškia tą patį, ką prisipažinti suklydus, o kas nori prisipažinti suklydęs. Žmonių rašytuose spaudoje straipsniuose daug klaidų pasitaiko, bet labai mažai kas prisipažįsta, kad suklydo, išsisukinėdami sako: klaida įsibrovė, klaida pasitaikė. Nors prelegentas nepada-

Boguta. Žodžiu sveikino MAS pirmininkas J. Račkauskas bei dvasios vadas kun. Kijauskas. Baigiamajame žodyje kun. prof. St. Yla pasidžiaugė, kad šiemet pavasarį Amerikoje ir Kanadoje ateitininkų įžodį davė per du šimtai jaunuolių. Priminė ateitininkams pareigą daugiau aukotis ir pasišvęsti, ateitininkams reikia daugiau Lipniūnų, Dielininkaičių.

Konkursas

Bostono sendraugių ateitininkų skyrius buvo paskelbęs N. Anglijos ateitininkams konkursą parašyti apie rašytoją K. Donelaitį, kurio vardu šie metai pavadinti. Atsirado ir bevardis mecenatas, paskyręs \$550 geriausių rašinių premijoms. Buvo su-

jaunučiai, vadovaujami studento R. Baltos. Buvo malonu pasigerėti jaunučių pravestu susirinkimu. Patys vieni, be vyresniųjų pagalbos pravedė susirinkimą; perskaitė protokolus praeito susirinkimo, iškėlė diskusijas, kas kam patinka, paskui vieni padėklamavo, kiti padainavo, pašoko ir susirinkimą baigė jaunučių himnu. Visi drąsiai, aiškiai be jokio priemaišinio akcento lietuviškai kalbėjo. Kiekviena mamytė rūpestingai savo vaikučius parengė programai, vadovavo V. Girnienė su poniomis Kulbokiene, D. Ivaškiene, Paliulienė.

Antras programos numeris buvo parengtas Putnamo ateitininkų su Kennebunko ateitininkais. Jiems vadovavo Algis Žemaitis. Buvo parodytas abstraktinis seselės Jurgitos parašytas vaizdelis "Vilties ciklas". Nors sesuo Jurgita oficialiai nėra ateitininkė, bet už jos vertingą darbą ateitininkams kun. St. Yla įteikė jai studentės ateitininkės ženklelį ir vyriausiai aktorei Laimai Rastenytei moksleivių ateitininkų ženklelį. Meninę programą pravedė SAS Putnamo draugovės pirm. R. Petrukonytė, viena iš šventės organizatorių.

Pagerbtas Petras Pauliukonis

Užkandžiai ir jaunimo pasilinksminimas vyko egzotiškai paruoštoje Raudonbučio salėje, vaizduojančioje tropikų pajūrį. Šokių pertraukas įvairino savo dainomis Bostono Klajūno trio. Baigiantis pasilinksminimui buvo pagerbtas Petras Pauliukonis, kuris jau visą dešimtmetį ištikimai savo muzika linksmo ateitininkus per jų šventes, sąskrydžius ir stovyklose. Jei dauguma ateitininkų būtų taip atsidėję ir pasiaukoję savo ideologijos pareigoms kaip šis kuklus ir ištikimas ateitininkų muzikantas, ateitininkų organizacija galėtų daugiau nuveikti. Kiek vargo jis patiria vien dėl to, kad suteiktų jaunimui malonumo, tai tik jis vienas nežino. Jis savo darbu yra užsipelnęs didesnio visų ateitininkų dėmesio.

Visa šventės programa baigta tradicine ateitininkų daina "Lietuva brangi", melodingai nuskambėjusia per vienuolyno sodybą.

Reikia pripažinti, kad šiemetinė N. Anglijos ateitininkų šventė buvo gerai organizuota, programa niekur nepertempta, įvairi ir sklandžiai atlikta. Tai viena iš pavyzdinių švenčių. Jei kur ir buvo kokių nesklandumų, tai gal daugiau dėl atskirų

Naujosios Anglijos metinėje šventėje vėliavų eiseną

rė aiškių išvadų, bet iš jo paskaitos galima buvo susidaryti, kad vengti save apgaudinėti ir tuo pačiu vengti klaidų, o suklydus, turėti drąsos prie jos prisipažinti. Baigdamas, priminė, kad kas savęs neapgaudinėja, tas nesigaili ir praeities ir tam pavasaris yra malonus, nors jis ir primena, kad žmogus jau vienais metais senstelėjęs. Priminė ir svarbą jausti atsakomybę už savo pareigas.

Sveikinimai

Sveikinimo žodį tarė kun. prof. V. Cukuras, Motina M. Aloyza, vyr. skt. A. Saulaitis, raštu sveikino kun. V. Dabušis ir SAS pirm. J.

daryta ir premijų komisija iš A. Sužiedelienės, V. Kulboko ir J. Lapšienės. Komisija peržiūrėjusi gautus konkursui rašinius, pirmą premiją pripažino Sauliui Girniui, antrą premiją Kęstučiui Mačiulaičiui.

Baigiantis šventės posėdžiui konkurso komisijos vardu padarė pranešimą A. Sužiedelienė ir laimėjusiems įteikė premijas.

Posėdis baigtas Tautos Himnu.

Meninė programa

Po gegužinių pamaldų visi vėl rinkosi į salę pasiklausyti ir pasižiūrėti ateitininkų parengtos meninės programos. Pirmiausia pasirodė Bostono

vienetų, o ne dėl organizatorių kaltės.

Moksleivių ateitininkų stovykla

Per posėdį R. Pauliukonis pranešė ir prie Raudonbučio buvo išskabinas skelbimas, kad rytinio pakraščio moksleivių ateitininkų stovykla rengiama rugpjūčio 3-17 d. Kennebunkport, Maine, Tėvų Pranciškonų sodyboje. Visi moksleiviai ateitininkai kviečiami jau iš anksto rengtis į stovyklą. Smulkesnės informacijos apie stovyklą bus paskelbtos vėliau.

Pr. P.

* * *

Pavasariškos energijos įkvėptos nutarėm pagaliau pranešti visuomenei,

ką SAS Putnamo draugovė taip tyliai nuveikė šiais mokslo metais.

Tik susirinkusios po vasaros atostogų, 1963 m. rugsėjo mėn. 22 d. išrinkom naują valdybą: pirmininkė — Regina Petrikonytė, sekretorė — Marija Narkutė, izdininkė — Rimigailė Kučinautė. Dvasios vadas pasiliko kun. St. Yla, o sesuo M. Palmira perėmė globėjos pareigas. Nors skaičiumi buvome maža draugovė (tik septynios narės), veiklą pradėjom energingai.

Draugovės susirinkimuose buvo nagrinėjamos aktualios problemos. Temos, kaip "Rasių sugyvenimo problema", "Pasaulėžiūros pasirinkimas" ir "Lietuvaitės vaidmuo Amerikos gyvenime", iššaukė gyvas diskusijas. Bet mes neveikėme užsidariusios. Bandėme įsijungti į kitų organizacijų ir vienetų veiklą.

Kartu su moksleivėmis suruošėme Kristaus Karaliaus šventę ir tradicinį

prieškalėdinį plotkelių laužymą. Pasukitinių dviejų mėnesių bėgyje pabrėžėme ateitininkų principų studiją. Visi ateitininkų principai buvo pristatyti prelegencijų iš mūsų tarpo, kurios davė teoretinį supažindinimą. Diskusijos iškėlė jų praktiškus pritaikymus šių dienų gyvenime. Šiuose susirinkimuose dalyvavo Putnamo skautės ir moksleivės ateitininkės. Viena susirinkime dalyvavo Bostono ir New Yorko draugovių pirmininkai ir kiti svečiai.

Prisijungdamos prie kitų organizacijų ir vienetų veiklos, dalyvavome Aušros skaučių draugovės suruoštame švento Kazimiero minėjime ir Bostono draugovės susirinkime, kuriame profesorius Mantautas skaitė įdomią paskaitą. Taip pat, moksleivių ateitininkų pakviestos, išklausėme kun. Celišiaus paskaitos "Menas ir moralė".

Regina Petrikonytė

III NUO LENTYNOS

MODERNI MERGAITĖ...

Jeigu knygą recenzuojantis galėtų būti įtaigotoju, kad jaunimas ir tėvai ją skaitytų, norėčiau juo šandien būti. "Moderniosios mergaitės" seniai prašėsi mūsų jaunesnioji karta. Jos ypač laukė tėvai, auklėtojai, o ką jau bekalbėti apie pačias "moderniąsias mergaites".

Panašaus tipo knygų anglų kalboje yra daug. Jų visų tikslas yra panašus: norima sudaryti progą jaunam žmogui pasižiūrėti į save per kito akis; atsitraukti nuo savo neretai suvelto pasaulio ir pasižiūrėti, kaip jo problemos atrodo iš šalies, kada yra apibendrintos ir neįvilkotos į asmeniškumo skraistę. Tas knygas rašė kunigai, seselės, mokytojai, ilgus metus dirbę su jaunimu, tačiau jų pasisiekimas nevienodas. Daug veiksmų tai apsprendžia. Pirmiausia, gal reikia pripažinti, kad dažnai jaunimas šio tipo knygas skaito, tikėdamasis rasti patvirtinimą vienai ar kitai savo pažiūrai ar pateisinimą savo elgesiui. Jaunuolė nori, kad kunigėlis su ja sutiktų, o ne priešingai. Tada jai

neįdomu autoriaus argumentas ar patarimas, bet ar jis patvirtina, ar paneigia jaunuolės poziciją. Antra, daug pareina nuo to, kiek autorius pažįsta aplinką, modernaus gyvenimo sąlygas, juse kilusias jaunimo problemas, ir kaip tiksliai jas interpretuoja. Trečia, daug įtakos knygos pasisiekimui turi autoriaus pasirinktas tonas: ar kalbama kaip į suaugusius, ar kaip į vaikus, ar kalbama argumentais, ar įtikinimu, ar "pamokslais".

Kun. St. Yla tikrai atrodo gerai pažįsta moderniąją mergaitę. Savo knygoje jis paliečia visas temas, kurias artimos jos širdžiai, ir kurias dažnai perlengvai nuvertina mokytojai: madas, berniukus, "deitus", rūkymą, gėrimą. O kartu paliečia ir jos rimtesnius sielos rūpesčius: tikėjimą ir abejones, Dievą, pašaukimą, vedybas, saviavklą ir charakterio ugdymą. Visos tos temos išplaukia natūraliai, vienos iš kitos, su gausiais pavyzdžiais bei įvairiomis statistikomis.

Autorius pasirinkęs labai savotišką knygos toną: vietoj jis bando kalbėti

ti pačios mergaitės mintimis, kitur kaip geras draugas į ją prabyla, kviesdamas save paanalizuoti jo pristatomų minčių šešėlyje. Niekur neįjačiama užsimetimo ar prievartos: to, ką jaunimas vadina "pamokslavimu". Jauti, kad verčia su autorium sutikti jo argumentai ir aiški logika, o ne jo autoritetingas tonas.

Pavyzdžiai tikslūs ir įspūdingi. Vietom gal tik ima baimė, kad kuriai nors skaitytojai jie nepasitvirtins, ir ji liks apsiavylus. Tačiau reikia tikėtis, kad skaitytojos supras, jog pavyzdžiai yra tik iliustracijos, o ne dogma. Juk gali pasitaikyti, kad mamos išrinkta suknelė draugėms nepatiks, bet tai dar nesugriaua argumento, kad su ja tartis reikia, ir kad nevisuomet tavo skonis yra geresnis už mamos.

Knygą skaitome lengvai, jaučiame net savotišką intrygą. Vietom gal sunkumo sudarys rečiau vartojami žodžiai, su kuriais skaitytojos gal bus nepažįstamos, nors bendrai žodynas yra labai parinktas ir pritaikytas. Reikia tikėti, kad daug jaunuolių ją paskaitys, savo tarpe mintimis pasidalins. Gal būtų net skatintina, kad mergaičių būreliai surengtų pora diskusinių susirinkimų šiai knygai panagrinėti. Taip pat tek-

tų skatinti, kad kiek galima daugiau tėvų ir globėjų ją paskaitytų — manau, nevienas ras visai kitą jaunuolio pasaulį negu buvo įsivaizdavęs. O vis dėlto galim kartu su jaunuimu gyventi ir jo pasaulio nepažinti, jeigu nesusitelkiame jų problemų paanalizuoti. Jau toli liko "Tu ir jis" pasaulis, kuriam buvo aštriai draudžiama šokti "nepadorų" tango šoki. Glo-

bėjam sunku tą knygą mergaitėms siūlyti, kai dabar šokam "twistą". Taigi, "Modernioji mergaitė" yra daug prieinamesnė, daug labiau pri- taikyta šio krašto sąlygoms.

Būtų įdomu išgirsti ir sužinoti, ką galvoja apie šią knygą pačios moksleivės. Tektų kviesti atsiliiepti.

Laima

...IR MODERNI MOTERIS

The Feminine Mystique
Betty Friedan
Dell Publishing Co. Inc., 1963

Pagal inteligentiškumo principą, Betty Friedan būtų puiki ateitininkė, nes ji teigia, kad žmogui neužtenka vien patogių įsitaistyti ir linksmai gyventi, bet jis turi vis daugiau siekti mokslo, išsilavinimo; jis niekad neturi baigti savo intelektualinio bren- dimo, jis turi vis tobulėti.

Ištekėjusios moterys, dėl susidariusių sąlygų dažnai negali siekti to idealo. Jos jaučia ypatingą pareigą sėdėti namuose ir visą gyvenimą namų valymui, virimui ir vaikų auklėjimui paaukoti. Mergaitėi nuo pat mažens kalama į galvą, kad jos aukščiausias gyvenimo išpildymas yra geras vyras, vaikai ir jaukūs namai. Betty Friedan pavadino šį klaidingą masinį sentimentą "Feminine Mystique". Pagal šią idėją, šeimininkavimas yra vienintelė moters lemtis, tegul ji džiaugiasi ja.

Autorė įrodo, kad šita "Feminine Mystique" Amerikos spaudoje yra išlaikoma pramoningų biznierių (ypatingai moterų žurnaluose) ir daugumoje universitetų. Ji įrodo, kad moters buvimas namuose ir neturėjimas jokių aukštesnių, kultūros įvertintų siekimų yra nuostolis jos kūno ir proto sveikatai. Pagaliau pradeda jos vyras ir vaikai kentėti nuo jos ne-

pasitenkinimo ir nuobodulio namuose tesėdint.

Paskutiniame knygos skyriuje šiai problemai randami praktiški atsakymai ir sprendimai. Pavyzdžiui, galima sudaryti specialias sąlygas moterims baigti studijas universitetuose, galima įsteigti vaikų vasaros stovyklas, kad motinoms būtų progos intensyviai studijuoti vasaros metu. Universitetai galėtų įvertinti ir užskaityti prasmingą moters savanorišką darbą bendruomenėje.

Betty Friedan knyga parašyta energingai, beveik piktai, bet vis dėlto pavartota daug gerų ir patikimų šaltinių. Nors galutiniai sprendimai ir išvados yra pačios autorės, tačiau daugumas idėjų ir pavyzdžių pagrįsta kitų autorių nuomonėmis. Gaila, kad ji kelis kartus knygoje vaikų auginimą paviršutiniškai susumavo kaip "vystyklų keitimą". Be to, ji nė karto neteigė, kad vaikų auklėjimas gali būti prasmingas darbas; aš bent esu girdėjusi, kad tai labai didelės vertės pareiga. Šią knygą patartina skaityti visoms mergaitėms ir ateitį pramatantiems berniukams.

R. Juozevičiūtė

TYLUSIS PAVASARIS

Prieš metus pasirodė Rachel Carlson knyga "Silent Spring". Daug apie ją kalbėta, daug triukšmauta.

Knyga labai dramatiškai parodė, kad mes sąmoningai nuodijame savo aplinką — bandydami užmušti vabzdžius, nuodijame paukščius, žuvis, net patį dirvožemį: štai soduose, kurie kasmet purškiami DDT, šio chemikalo koncentracija siekia 113 svarų vienam žemės akrui! Rezultatai išryškėja tik vėliau: nors dabar tabakas nebepurškiamas aršeniko skiediniu, bet tabako ūkių žemė tiek pripildyta šiuo chemikalu nuo ankstyvesniųjų purškimų, kad aršeniko procentas tabako lapuose tarp 1932 ir 1952 metų padidėjo 300 procentų. Chemikalai naudojami lengvapėdiškai "pagerinti" pačios gamtos darbui. Jei jau teko keliauti Wyoming ar Montanoj, prisimeni didžiulius žemės plotus, kuriuose auga tik smulkūs "sagebrush" krūmai. Šio augalo smulkių, sidabriniai žalsvu, mėtelle kvepiančių lapų galvijai nemėgsta — tik žiemos metu iš bėdos juos ėda avys ir laukiniai gyvuliai. Keliose vietose rancheriai prikalbėjo JAV ūkio departamentą, kad cheminiu būdu išnaikintų "sagebrush" krūmus, o atkovota žemė būtų užsėta žole. Gaila tik, kad tas pats chemikalas nužudė ir prie upelių krantų augusius gluosnius, kuriais mito briedžiai ir bebrai — kai bebrai pasitraukė, iširo ir jų užtvankos, dingo dirbtiniai tvenkiniai, dingo ir upelio žuvis, kurios nepakenčia sėklumų. Jau per vėlu, bet ir patys rancheriai abejoja, ar viena žolė įstengs išsilaikyti sausam klimato be užuovėjos ir pavėsio, kurį davė "sage" krūmai. Tokiems pavyzdžiams nereikia toli nuo namų važiuoti: štai nelemtajai vėžiažolei pievutėse išnaikinti verčiama maišais nuodų — tokioj pievoj net sliekai tampa nuodais paukščiams. Jei nori Rachel Carlson knygą perskaityti, dabar yra gera proga, nes išleista kišeninėj laidoj (Crest Books, 75 c.).

KONKURSO LAIMĖTOJAI

"Ateities" grožinės kūrybos konkurso laimėtojai komisijos jau atrinkti. Studentų kategorijoje poezijos I vietą laimėjo Dalia Katiliūtė, o prozos nebuvo tos kategorijos rašytojų. Moksleivių kategorijoje už prozą I vietą laimėjo A. Račas, II vietą — Romas Sakadolskis; poezijos I vietą — Mirga Pakalniškytė, II vietą — Remigijus Bičiūnas.

S Ū K U R Y S

SUTEPTA ŠIRDIS

Gilioj tyloj ant apskrito stalo, baltoje dėžutėje guliu intensyviai bežiūrėdamas į bespalves lubas. Nuo mano sidabrinio ašmens šviesos atspindis šokinėja ant lubų. Raudonmedžio briaunos apriestos šlykščiu, bronziniu slibinu su žaliomis, žibančiomis akimis ir raudonais ugnies liežuviais, skriejančiais iš jo mirtingų geluonių. Mano durklo galas, kuriuo aš nepaprastai didžiuliuos, aštrus, kaip skustuvo ašmenys. Pasižiūrėjus į mane, kairiame kampe prie kriaunų, giliai išgraviruota tradicinė kaukuolė.

Staiga, beprotišku greičiu, pabalusi, drebanči ranka iškelia mane iš baltosios dėžutės ir karštai prispaudžia prie savininko milžiniškos krūtinės. Jis mane spaudžia tokia nežmoniška jėga, rodos lyg galiu pajust, net girdėti, kiekvieną mažiausią gyslelę, kurioje kraujas pulsuoja pro šiurkšnią, sutrūkusią jo rankos odą, garsiais, smarkiais smūgiais.

Aš esu nešamas per šešius erdvius kambarius, vienas už kitą nepatrauklesnius, baisesnius. Laikas vos slenka. Kiekviena brangi sekundė atrodo tokia, tokia ilga, kol... Atrodo, lyg nejaučiu, koks mano likimas. Mane gąsdina sekanti akimirka! Be įspėjimo, staigiai mano viešpatys sustingsta nebaigtam judesyje.

Iš tikrųjų, atrodo, kad mano širdis plaka, lyg tuoj trūktų į tūkstantį nesuskaitomų šūkių. Ši, mirtį nešanti ranka, beveik išspaudžia gyvenimą iš manęs.

Staiga neapčiuopiama jėga sugriebia mane iš savininko rankos ir greitu judesiu įsmeigia į plačią alsuojančią mano blogojo viešpaties krūtinę. Pamažu slenku gilyn į sustingusią širdį, perkirsdamas kelias venas. Šiltas, tamsiai raudonas kraujas prasiveržia iš žmogaus upeliais ir nuteka sutepdamas mano skaisčią, nesuteptą širdį.

Raminta Raslavičiūtė

(Iš "Švyturio")

Vyr. red.

Leonas Valaitis

6641 So. Maplewood
Chicago, Illinois
60629

Mirga Pakalniškytė

KRAUJAS

R Ū S Y

Jurgis Bradūnas

Burtais ir prietarais netikiu. Bet anoji kovo tryliktoji nedings iš mano atminties. Jau buvo vėlyvas vakaras. Tėtė kažką salionėly skaitė, sesuo krapštėsi savo kambary, o aš virtuvėje, užvirtęs ant sofos, bandžiau ruošti lituanistinėm pamokom. — Iš kur tas kraujas! — staiga nuskambėjo išgąstingas mamos balsas rūsyje. Kraujas! — nespėjau ištart nei žodelio, kai tėtė nieguistu balsu pratarė:

“Na, iš kur jau ten koks kraujas galėjo atsirast”.

“Netiki, tai ateik pats ir pažiūrėk!”, pasigirdo vėl iš rūsio. Kažką subumbėjęs panosėje, tėtė atsikėlė, atidarė rūsio duris ir nužingsniavo žemyn. Neiškentęs aš nusekiau iš paskos. Spinksinčioj lempoj šviesoje pamačiau mamą pasilenkusią virš didoko kraujo klano. Tėtė irgi jau apstulbęs nežinojo ką sakyti. Priėjau ir aš artyn. Iš tikrųjų, raudona masė, ne kas kita, o kraujas. Kieno jis? Iš kur jis atsirado?

Neilgai reikėjo mąstyti. Norėdamas geriau ištirti ar tai tikrai kraujas ar ne, pasilenkiau pauostyti. Net pašokau, kai lašas kraujo captelėjo man ant sprando. Pūst į lubas. Vos spėjau pasitraukti, kai kitas lašas tekstelėjo į klaną. “Na, jau čia tai vaidenas, ar ką”, pagaliau prašneko mama. “Einu į viršų”, tariu manydamas, kad gal kas palieta ant grindų.

Likusieji apačioje beldėsi toje vietoje lazda. Garsasėjo iš mamos rūbinės. Nuėjęs ir radęs

sausas grindis, sugrįžau dar giliau susimąstęs. Mano mintyse vaidenos perskaityti siaubingų knygų puslapiai apie visokius išsiliejusius kraujo latakus. Žvilgtelėjau į seserį, tos akys irgi bailiai išpūstos. Turbūt, ir jos nugara bėgioja skruzdelės. “Teks lupti grindis”, nusprendžia tėtė ir dairosi kirvio. “Jeigu jau kartą kraujas, tai turime žinoti, iš kur jis. Gal čia dvigubos grindys, ir kas nors sužeistas išprausta jų tarpan”. “Bet ardyt namą?”, pagaili mama. “Palaukit minutę, dar kartą einu į rūbinę”.

Mes stovime ir laukiame. Rūbinėje girdisi stumdomi batai, vartaliojamos dėžės ir tarp to bildesio staiga linksmas — “radau”.

Kulverčiais ritomės į viršų. Mamos rankoje atkištas mažas buteliukas.

“Pagalvokit, radau prie sienos, ir kaip mes jo anksčiau nepastebėjom. Tai dar senųjų gyventojų palikimas. Matyt, bestatant batus, netyčia parvirto ir pradėjo capsėti šis skystis”.

Buteliuką leidom iš rankų į rankas, čiupinėjom, vartėm tarp pirštų, trynėm, bet vis negalėjom atspėti, kas ir kam tas rausvas ir limpantis skystis buvo naudojamas. Pirmoji suprunksėtė sesuo: “Ot tai ir nuotykis!” Visi juokėmės.

Nors tai buvo penktadienis ir kovo tryliktoji, bet, kaip matote, viskas pasibaigė gerai, ir kraujo niekas nepraliejo.

Ir dar viena mergaitė tampa ateitininke.

Į MĖNULĮ SKRIDIMO KLAUSIMU

Šiomis dienomis pasaulis iš susijaudinimo dreba ir atsidėjęs seka, kas pirmas pateks į mėnulį. Taip besijaudindami, jie užmiršta svarbiausį klausimą: ką jie veiks mėnulyje, ką nusineš?

Tiriąs pranešėjas, susirūpinęs erdvių klausimais, ir būdamas labai logiško proto, žino, kad moksleiviai turi daug nuomonių apie šią problemą. Todėl jis kreipėsi į juos šiuo klausimu: "Kuriuos tris dalykus tu nusineštumei į mėnulį, jei tu ten galėtumei nuskristi?"

Tokie buvo moksleivių atsakymai:

— Aš nusineščiau patefoną, vabalų plokšteles ir jų nuotraukas.

— Aš nusineščiau orą, vandenį ir maistą ir paskui ieškočiau valstybės, kuri leistų daugiau kaip tris daiktus vežtis.

— Aš nusivežčiau daug oro, daug žinočiau, kad nesu vienintelė graži mergaitė mėnulyje. Aš manau, kad man tiek ir užtektų ten gyventi.

— Aš nusivežčiau daug oro, daug virvių ir daug komunistų. Orą pasiikčiau sau, o virves duočiau komunistams.

— Aš nusineščiau saulės akinius, geometrijos knygą ir juodą nosinę. Besidegindama saulėj, mokyčiaus geometrijos ir laiks nuo laiko pamojuočiau nosine žemėj esantiems žmonėms, kad jie nemanytų, kad aš juos pamiršau.

— Aš nusineščiau savo akinius, šeštadieninės mokyklos metraštį ir "Ateitį".

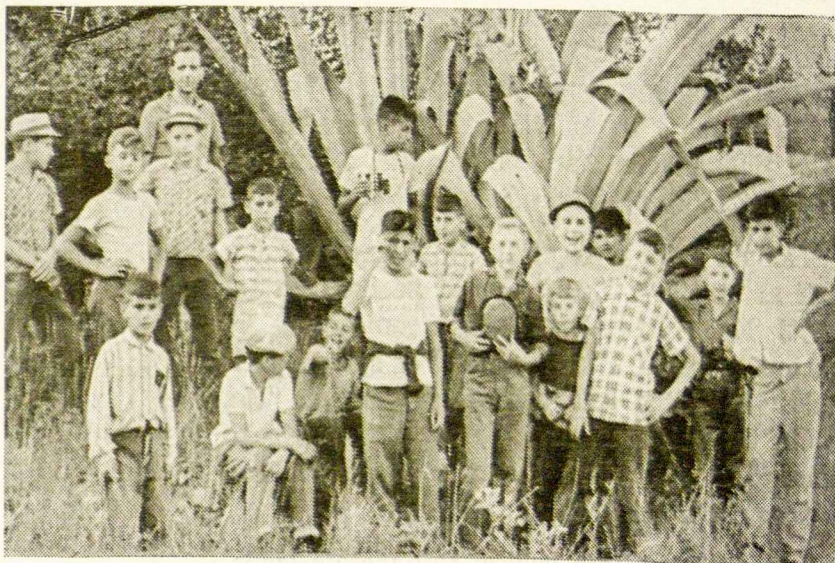
— Aš, tiriąs pranešėjas, nusineščiau rašomąją mašinėlę, popierių ir ženklus, Mėnulio gyventojams užduočiau klausimų ir jų atsakymus pasiųsčiau į "Sūkurį".

— Jei aš galėčiau nuskristi į mėnulį, aš nusineščiau ten mėnulio gyventojų kalbos žodyną, lietuvių kalbos žodyną (kad juos galėčiau išmokyti lietuviškai) ir "Sukūrį", kad "mėnulininkai" (?) nemanytų, kad mes esame nekultūringi.

— Aš nusineščiau mėnulpinigių ir dvi paneles.

— Aš nusivežčiau palydovą, valgių ir daug knygų.

— Aš laisvu noru neskrisčiau į mėnulį. Jei mane ten prievarta siųstų, aš bijočiau viena skristi, todėl kartu imčiau palydovą. Taip pat pasiimčiau gražių maldelių, kad pasižiūrėjus į jas atsiminčiau, jog kadaise aš meldavaus ten toli žemėje. Pasiimčiau taip pat ir savo artimų nuotraukas ir, žiūrėdama į jas, prisiminčiau laimingas dienas žemėje.

Nežinomieji vyreliai stovi po agava.

ATSIMINIMAI

SAVOS GIMTINĖS

Prisimenu žilą motulę ir plikagalvį senelį. Prisimenu gražią mergelę ir juodbėrį žirgelį. Tada buvo laikai, kada jojom slibinais į karą, o žirgais pas mergeles. Bet kartais tekdamo ir slibinais joti pas mergeles. Tie begėdžiai ištrypdavo rūtų darželius. Oi, tai buvo laikai, kada slibinai išlysdavo į rūtų darželį, o aš pas mergeles. Tokie pas tokius.

Prisimenu tuos šaltibarščius, tuos kaldūnus ir svogūnus. Gira plaukė upėmis, o midus taurėmis. Kartais buvo ir stipresnio. Ožkutės lakstė pievomis, o krankliai šaudė kulko-svaidžiais iš medžių. Lakštingala čiulbėjo linksmas meliodijas, varlės kriokė, o krokodilai šoko linksmas polkutes.

Prisimenu tas bedieviškas dainas, kurias man Mykolas dainavo. Apie Zosę ir Izoldą, katarinką ir kas man trūko. Prisimenu subatos vakarėlį. Tie suktiniai, tai sumuštiniai. Po to, vėliavos iškeltos plakės, rinkos vyrai,

linksma buvo. Pakely sugedo Fordas, Albion priglaudė kaulus.

Taip, prisimenu savo gimtinę, kurioje močiutė slyvas rinko, gimtinėje, kurioje senukas varnas gaudė, o jos į jį kukurūzais šaudė. Taip, tai buvo laikai, jau beveik neatmenami. Praėjo daug metų, aš pats pasenau, visus dantis praradau. Vaikai jau rašo, kad ir aš pats tas varnas gaudžiau, o jos iš medžių į mane šaudė. Taip tai mano sena gimtinė. Palikome bėrus žirgus, jaunas svajones. Paliko sugriuvęs Fordas Albion miestelyje.

J. B.

PAGALVOK!

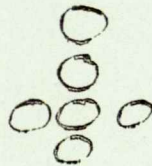
M. Pakalniškytė

Uždaviniai:

1. Padalinkit apskritimą į daugiausia dalių, kiek galima, naudojant keturias tiesias linijas.

2. Mėginkit šešius degtukus sudėti taip, kad kiekvieno degtuko galas liestų bent dviejų kitų degtukų galus.

3. Šeši pinigai yra šitaip sudėti:

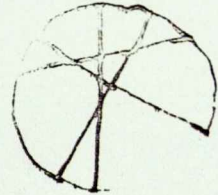

Pajudindami tik vieną pinigą sudarykite tokią poziciją, kad dvi eilės susidarytų su keturiais pinigais abiejose eilėse.

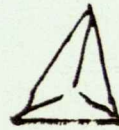
4. Ar galite apskritimą padalinti į aštuonias dalis vartodami tik tris įplovimus?

Atsakymai:

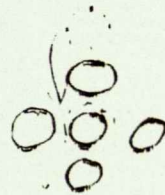
1. Paviršutiniškai žiūrint brėžtu-mėm tas keturias linijas per apskri-timo centrą. Šitaip gaunam tik aš-tuonias dalis. Bet linijos gali būti trumpesnės ar ilgesnės, ir gali aps-kritimą kirsti bet kur.

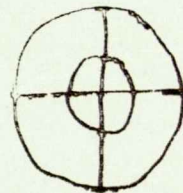
2. Iš šešių degtukų galima pada-ryti piramidę.

3. Nukelti viršutinį pinigą ant vir-šaus vidurinio pinigų. Dabar yra po keturis pinigų dviejose eilėse.

4. Pirmą įrėžk mažesnę apskriti-mą. Tada piauk skersai ir išilgai. Bus aštuonios dalys.

I. GARBĖS PRENUMERATORIAI:

kun. J. Grigonis (Cleveland),
kan. P. Juknevičius (Chicago),
A. ir Ir. Ivaškos (Stratford, Conn.),
Dr. J. Masilionis (Dayton, Ohio),
Kapit. Edvardas Jasaitis (armija),
inž. V. Naudžius (Chicago).

II. UŽSAKĖ "ATEITĮ" UŽSIENIO MOKSLEIVIAI:

kun. K. Žvirblis, O.P. (Elkins Park,
Pa.) 3.00

kun. B. A. Rutkauskas, O.P. (Boyce,
Pa.) 3.00
Dr. V. Kožica (Downey, Ill.) 3.00
Aldona Kamantienė (Willowick,
Ohio) 3.00
R. Baltrukėnaitė (Akron, Ohio) 3.00
Jonas Degutis (Chicago, Ill.) 3.00
Donatas Skučas (Plainfield, N.J.) 3.00

III. AUKOJO "ATEIČIAI" PAREMTI:
Donatas Skučas (Plainfield, N.J.) \$7.00
kan. P. Juknevičius (Chicago) 5.00
Juožas ir Izabelė Misiūnai (Richmond
Hills, N.Y.) 5.00

Andrius Daugirdas (Chicago) 3.00
V. Kazlauskas (Chicago) 2.00
kun. K. Žvirblis, O.P. (Elkins Park,
Pa.) 2.00
J. Pabedinskas (Oak Lawn, Ill.) 2.00
K. Kaknevičius (Toronto) 2.00
B. Barauskaitė (N. Y.) 1.00
J. Vyšnionis (Cleveland) 1.00
Garbės Prenumeratoriums, užsa-
kusiems "Ateitį" užsienio moksleivi-
jai ir aukojusiems "Ateičiai" paremti
nuoširdžiai dėkoja

"Ateities" Administracija

